

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad:

Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd

Dyddiad:

Dydd Llun, 3 Tachwedd 2014

Amser:

12.30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â:

Bethan Davies

Clerc y Pwyllgor

029 2089 8120

PwyllgorCyllid@cymru.gov.uk

Agenda

- 1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon (12:30)**
- 2 Papurau i'w nodi (12:30 – 12:35) (Tudalennau 1 – 5)**
- 3 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16: Sesiwn dystiolaeth 6 (12:35 – 14:30) (Tudalennau 6 – 23)**
Briff ymchwil

Jane Hutt AC, y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth

Jo Salway – Dirprwy Gyfarwyddwr Cyllidebu Strategol, Llywodraeth Cymru

Lynne Hamilton – Y Cyfarwyddwr Cyllid a Materion Masnachol, Llywodraeth Cymru

Jeff Andrews –Cynghorydd Polisi Arbenigol, Llywodraeth Cymru

- 4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes canlynol:**

Eitem 5 ac Eitem 1 y cyfarfod ar 6 Tachwedd 2014

5 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16: Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law (14:30 – 15:30) (Tudalennau 24 – 162)

FIN(4)–20–14 Papur 1

FIN(4)–20–14 Papur 2

FIN(4)–20–14 Papur 3

FIN(4)–20–14 Papur 4

FIN(4)–20–14 Papur 5

FIN(4)–20–14 Papur 6

FIN(4)–20–14 Papur 7

FIN(4)–20–14 Papur 8

FIN(4)–20–14 Papur 9

FIN(4)–20–14 Papur 10

FIN(4)–20–14 Papur 11

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd**

Dyddiad: **Dydd Iau, 16 Hydref 2014**

Amser: **09.00 – 12.42**

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

<http://www.senedd.tv/Meeting/Archive/ca82b37f-19a4-4124-935f-79fd4f58108a?autostart=True>

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cofnodion Cryno:

MeetingTitle

Aelodau'r Cynulliad:

Jocelyn Davies AC (Cadeirydd)
Peter Black AC
Christine Chapman AC
Mike Hedges AC
Alun Ffred Jones AC
Ann Jones AC
Julie Morgan AC
Nick Ramsay AC

Tystion:

Jon Rae, CLLC
Y Cynghorydd, Ellen ap Gwynn, Cyngor Sir Ceredigion
Chris Lee, Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Dave Street, Association of Directors of Social Services Cymru
Lindsey Williams, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru
John Watkin, Denbighshire Voluntary Services Council
Ele Hicks, Diverse Cymru
Auriol Miller, Cymorth Cymru
Sam Austin, Llamau
Simon Hatch, Carers Trust Wales
Kieron Rees, Carers Trust Wales

TRAWSGRIFIAD

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod](#).

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r Pwyllgor.

1.2 Ni chafwyd unrhyw ymddiheuriadau.

2 Papurau i'w nodi

2.1 Nodwyd y papurau.

3 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16: Sesiwn dystiolaeth 3

3.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Jon Rae, Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru; y Cynghorydd Ellen ap Gwynn, Cyngor Sir Ceredigion; Chris Lee, Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf; a, Dave Street, Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16.

3.2 Cytunodd y Pwyllgor i ysgrifennu at Jon Rae gyda rhestr o'r cwestiynau nas cyrhaeddwyd i'w alluogi i ymateb yn ysgrifenedig.

4 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16: Sesiwn dystiolaeth 4

4.1 Anfonodd Gareth Coles, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, ei ymddiheuriadau oherwydd profedigaeth yn y teulu.

4.2 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Lindsey Williams, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru; John Watkin, Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Ddinbych; ac, Ele Hicks, Diverse Cymru ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16.

5 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16: Sesiwn dystiolaeth 5

5.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Auriol Miller, Cymorth Cymru; Sam Austin, Llamau; Simon Hatch, Ymddiriedolaeth Gofalwyr Cymru; a, Kieron Rees, Ymddiriedolaeth Gofalwyr Cymru ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16.

2.2 Cytunodd Auriol Miller i anfon nodyn at y Pwyllgor.

6 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes canlynol:

6.1 Derbyniwyd y cynnig.

7 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16: Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

7.1 Trafododd y Pwyllgor y dystiolaeth ysgrifenedig.

Y Pwyllgor Cyllid

Lleoliad: **Ystafell Bwyllgora 2 – y Senedd**

Dyddiad: **Dydd Mercher, 22 Hydref 2014**

Amser: **09.30 – 12.00**

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar Senedd TV yn:

<http://www.senedd.tv/Meeting/Archive/20aef42a-fe8d-486f-a9e6-6365d71b40cb?autostart=True>

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Cofnodion Cryno:

MeetingTitle

Aelodau'r Cynulliad:

Jocelyn Davies AC (Cadeirydd)
Peter Black AC
Christine Chapman AC
Mike Hedges AC
Alun Ffred Jones AC
Ann Jones AC
Julie Morgan AC
Nick Ramsay AC

Tystion:

Professor Max Munday, Prifysgol Caerdydd
Mike Usher, Swyddfa Archwilio Cymru

Staff y Pwyllgor:

Bethan Davies (Clerc)
Claire Griffiths (Dirprwy Glerc)
Tanwen Summers (Dirprwy Glerc)
Richard Bettley (Ymchwilydd)
Joanest Varney-Jackson (Cynghorydd Cyfreithiol)
Don Peebles (Cynghorwr Arbenigol)
Ian Summers

TRAWSGRIFIAD

Gweld [trawsgrifiad o'r cyfarfod](#).

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau a dirprwyon

1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr Aelodau i'r Pwyllgor.

2 Ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb – Rhan II: Sesiwn dystiolaeth 3

2.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan yr Athro Max Munday, Cyfarwyddwr Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Fusnes Caerdydd, ynghylch rhan II o'r ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb.

3 Ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb – Rhan II: Sesiwn dystiolaeth 4

3.1 Clywodd y Pwyllgor dystiolaeth gan Mike Usher, Arweinydd Sector, Iechyd a Llywodraeth Ganolog, Swyddfa Archwilio Cymru ynghylch rhan II o'r ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb.

3.2 Cytunodd Mike Usher i gadarnhau pwy ar hyn o bryd sy'n gyfrifol am gasglu treth tirlenwi a sut y mae amcangyfrifon cywir o refeniw ar gyfer Ardrethu Annomestig wedi cael eu cymharu â refeniw gwirioneddol.

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y busnes canlynol:

4.1 Derbyniwyd y cynnig.

5 Ymchwiliad i arferion gorau o ran y gyllideb – Rhan II: Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law

5.1 Trafododd yr Aelodau y dystiolaeth a ddaeth i law.

6 Y Bil Cynllunio (Cymru): Goblygiadau Ariannol y Bil

6.1 Ystyriodd yr Aelodau'r papur briffio am y Bil Cynllunio (Cymru) a chytunwyd y byddent yn gwahodd Carl Sargeant AC, y Gweinidog Cyfoeth Naturiol, i drafod goblygiadau ariannol y Bil.

7 Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16: Trafod y materion allweddol

7.1 Trafododd yr Aelodau'r prif faterion.

Eitem 3

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Eitem 5

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Jane Hutt AC / AM
Y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth
Minister for Finance and Government Business

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref
Ein cyf/Our ref SF/JH/3317/14

Jocelyn Davies AM
Chair, Finance Committee
National Assembly for Wales
Cardiff
CF99 1NA

16 October 2014

Dear Jocelyn,

Following my appearance at Finance Committee on 2 October, I agreed to provide further information on a number of areas. However, before I address the specific action points, I thought it would be helpful to provide further information with regards the presentation of Budget information and the rationale for making comparisons against previously published plans.

Budget Presentation

As I highlighted at Committee, we publish spending plans for the years for which we have a settlement from the UK Government in order to provide our delivery partners with a degree of certainty on which to plan. However, the figures are indicative and subject to change, not least because our overall budget is subject to changes. For this reason, an important element of the presentation of the annual budget is highlighting where indicative budgets have changed and where partners' delivery plans need to change accordingly.

For example, since last December, local authorities have been planning on the basis that their indicative budget for 2015-16 would be £72m lower than their budget in 2014-15. In the Draft Budget 2015-16, we announced that the actual budget in 2015-16 would be £82.8m lower than previous plans. That is a total change of £154m between years, but only £82.8m reflects 'new' reductions. Similarly on health, our indicative plans for 2015-16 set out in the Draft Budget 2014-15, include an increase to the Health and Social Services MEG of £72m in Fiscal Resource between 2014-15 and 2015-16. Based on the uplift we announced on 30 September of £200m in 2014-15 and £225m in 2015-16, the total MEG now grows by £106m between the two years. However, to quote that figure would not reflect the totality of the decisions that have been made and the impact that this will have on services.

As the Committee will be aware, the presentation of budget information has been a recurring theme during the scrutiny of the Draft Budget in recent years and as I highlighted during last week's debate on the Best Budget Practice inquiry, the Government has remained committed to improving our approach to budgets and to the presentation of budget information. In this context, we have had a number of useful discussions in Committee on this topic and the Government has looked to take on board the concerns and views expressed, particularly in respect of year on year changes to budgets. This information has always been available through the Action Tables but, to aid scrutiny and as part of our commitment to transparency, we have also provided Spending Programme Areas (SPA) level information in the Budget Narrative. In the Draft Budget 2015-16, this information is provided at Annex B and sets out the year on year comparison both in cash terms and real terms. I know that this is a step the Committee has welcomed.

In my response to the Finance Committee on the Best Budget Practice inquiry, I also highlighted the challenges we face in balancing the needs and requirements of our various partners and stakeholders. For this reason, we continue to provide a wide range of information that allows different users the flexibility to undertake the calculations that matter to them. This is the context in which I look to determine how we can most accurately present the decisions that we have to take, in line with our commitment to openness and transparency.

Social Services Funding

Turning now to the specific action points raised in Committee, we discussed the arrangements for the additional funding of £10m, which we have allocated in 2015-16 to the Local Government MEG in recognition of the pressures and demands on social services. The Committee was particularly interested in how this funding will be allocated and how it will be monitored.

The funding will be distributed to Local Authorities through the Local Government Settlement. As we discussed, the Settlement is unhypothecated and it is for Local Authorities to determine spending priorities. Given this, it is not possible to ring fence any element of the Settlement. However, as I indicated in Committee, it is possible to set out explicitly where funding has been added to the Settlement for a specific purpose and to then work with Local Authorities to ensure this funding is directed towards Welsh Government priorities.

The additional £10m has been added to the Personal Social Services (PSS) sector within the Settlement and will, therefore, be distributed on the most appropriate indicators of need, given the intended purpose of this additional funding.

This is the approach we have taken when providing funding for schools budgets at 1% above the Wales DEL, and we have monitored schools spending through dedicated annual returns. In terms of the monitoring arrangements for the additional funding for social services, expenditure will be monitored through the existing annual budget returns completed by Authorities.

Skills Gateway

I also offered to provide the Committee with further information on the development of the Skills Gateway.

The Skills Gateway will provide a single engagement, assessment and referral system, providing a seamless service for businesses and individuals seeking skills

support in Wales. The essence of the Skills Gateway is to assist clients (businesses and individuals) in determining need and to ensure they know how to access the right support to meet that need.

In terms of the service for individuals, the Welsh Government is in the process of agreeing contracts with Careers Wales. The value of this contract is £12m over six years, which will support up to 54,000 unemployed adults over the age of 25 in Wales. As I mentioned in Committee, of the £12m highlighted above, we have allocated £2.37m in 2015-16 within the Employment and Skills Action in the Education and Skills MEG, which is in addition to the core funding provided for Careers Wales.

The service for businesses will provide an online Skills Assessment Tool through the established Business Wales website and an integrated telephone helpline service to help businesses address skill gaps, including signposting businesses to the most suitable provision available. The Welsh Government will provide £5m for the operation and development of the programme over six years from this month, including approximately £0.75m which is also reflected in our spending plans for 2015-16 within the Employment and Skills Action.

The Deputy Minister for Skills is due to launch the Skills Gateway later this year.

Invest-to-Save

The Committee also requested further information on the projects supported through the Invest-to-Save Fund and I have provided further details at Annex A on the transactions which have been made by the Fund since its introduction in 2009.

The Committee also requested details of the savings generated by individual projects funded through the Invest-to-Save Fund. As I have previously indicated, our approach to assess the impact of projects is through evaluation rather than crude measures of savings and the Committee will be aware of the recent independent research on the Invest-to-Save Fund. Part of this research was the in-depth analysis of a number of Invest-to-Save projects. The table at Annex B lists the projects which were reviewed as part of the research and the savings associated with each project.

The full detail of these case studies can be found at:

<http://wales.gov.uk/statistics-and-research/invest-save-fund/?lang=en>

Pupil Deprivation Grant

We also discussed the additional funding we have allocated to support the Pupil Deprivation Grant (PDG) in 2015-16 and 2016-17 as part of the Budget Agreement and the ongoing evaluation of the PDG, which is being undertaken by Ipsos Mori and WISERD. The evaluation is considering how the PDG is being interpreted and implemented, and what impact it is having on pupil performance and school practice. The evaluation incorporates three main elements: a survey of 201 schools completed in spring 2014; in-depth case studies among 22 schools; and an in-depth analysis of pupil attainment and absence data from the National Pupil Database. The report is due to be published on 22 October.

Stamp Duty Land Tax

Finally, we discussed the devolution of Stamp Duty Land Tax (SDLT), which will take place in April 2018. I am committed to consulting fully and openly on the potential options for replacing SDLT in Wales with a tax that is in line with Welsh priorities and circumstances. I will be launching a consultation on this in Spring next year, and I want the Finance Committee to be fully engaged in the process. At that time, I would be happy to attend the Committee to give evidence on our policy thinking, and for my officials to provide technical briefings as appropriate.

I hope this response is helpful.

Beefhisher,
Jane

Jane Hutt AC / AM
Y Gweinidog Cyllid a Busnes y Llywodraeth
Minister for Finance and Government Business

Annex A – Invest-to-Save Projects and Transactions (since 2009)

In presenting this information, these are a couple of points to highlight:

- each project has its own unique features which dictate the profile of investment and repayment; and
- the initial profile of repayments is set with due regard to the savings which the project is expected to generate. Repayment profiles are sometimes adjusted: repayments can be brought forward or delayed, depending for example upon the progress which the project is making. However, there is no detriment to repayment and our recovery record to date stands at 100% of the investments made.

Table 1. Total Investments and Repayments

	£000s								
	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Future Years	Total
Investments	8,140	20,074	11,937	19,024	20,198	19,329	3,106	1,050	102,858
Repayments		-668	-8,440	-8,507	-16,661	-14,646	-22,060	-31,877	-102,859

Table 2. Round I: Tranche 1 Projects (August 2009)

Project	Organisation	£000s								
		2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Total Out	Total In
CCTV Collaborative Working	Conwy CBC	805							805	
						-805				-805
Introduction of e-procurement	Merthyr Tydfil CBC	217							217	
						-102	-115			-217
Transactional WEB development	Newport City Council	450							450	
				-90	-90	-270				-450
One Newport Information Station	Newport City Council	700							700	
						-200	-200	-300		-700
Land & property assets	City of Cardiff	252							252	
					-52	-100	-100			-252
Improving Your Space	Bridgend CBC	1,408							1,408	
				-939	-469					-1,408
Convalescence Beds	Carmarthenshire CC	200							200	
					-200					-200
Patient Services Restructuring	Powys Teaching Local Health Board	60							60	
				-60						-60
Acute Response Team (ART)	Hywel Dda UHB	92	1,020						1,112	
				-1,112						-1,112
Electronic Web Expenses	North Wales Business Support	62							62	
			-62							-62

	Partnership									
All-Wales Public Sector Broadband Aggregation (PSBA)	Welsh Government	50	600	100					750	
					-300	-450				-750
NHS Welsh Analytical Prescribing Support Unit (WAPSU)	Welsh Government	82	270						352	
				-352						-352
Non-Emergency Patient Transport	Welsh Government	100	170	30					300	
			-10	-45	-75	-130	-40			-300
5-Year Service & Financial Plan	Welsh Government	500							500	
			-500							-500
Total Round I: Tranche 1 Projects	Investments	4,978	2,060	130					7,168	
	Repayments		-572	-2,598	-1,186	-2,057	-455	-300		-7,168

Table 3. Round I: Tranche 2 Projects (December 2009)

Project	Organisation	£000s								
		2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Total Out	Total In
i-zone, one-stop-shop for students	Cardiff Metropolitan University	719							719	
			-96	-183	-218	-222				-719
Wrexham Energy Efficiency and Carbon Reduction	Wrexham CBC	930							930	
				-70	-215	-215	-215	-215		-930
School Modernisation Programme	Powys CC	155							155	
						-55	-100			-155
Agile Working	Flintshire CC	263							263	
				-131	-131					-263
Paperless Powys	Powys CC	375							375	
					-188	-188				-375
Fostering Spend to Save Strategy	Neath Port Talbot CBC	388							388	
				-129	-129	-130				-388
Lean Systems Review of Children and Young People's Assessment	Neath Port Talbot CBC	334							334	
				-111	-111	-112				-334
Total Round I: Tranche 2 projects	Investments	3,162							3,162	
	Repayments		-96	-624	-992	-920	-315	-215		-3,162

Table 4. Round II: Tranche 1 Projects (February 2010)

Project	Organisation	£000s					
		2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	Total Out	Total In
Reconfiguration of Molecular Pathology Services	Cardiff and Vale UHB	126				126	
				-75	-51		-126
NHS All-Wales Collaborative Procurement programme to acquire adult mental health services	Abertawe Bro Morgannwg UHB	300				300	
			-100	-100	-100		-300
Electronic Medicines Management	Informing Healthcare	500				500	
			-500				-500
Total Round II: Tranche 1 projects	Investments	926				926	
	Repayments		-600	-175	-151		-926

Tudalen y pecyn 87

Table 5. Round II: Tranche 2 Projects (May 2010)

Project	Organisation	£000s								
		2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Future Years	Total Out	Total In
Voluntary Early Release	Abertawe Bro Morgannwg UHB	3,000							3,000	
				-1,500	-1,500					-3,000
Critical Alarm Monitoring	Bridgend CBC	225							225	
			-113	-112						-225
Implementation of service line reporting (SLR) systems within NHS to promote improved benchmarking of costs for front line services.	Cwm Taff UHB	600							600	
			-300	-300						-600
Establishing a dedicated Long-term Ventilation Transitional Care Service	Cardiff and Vale UHB	118							118	
				-118						-118
Accelerating the benefits of PSBA	Welsh Government	4,000							4,000	
			-1100	-1250	-1250	-400				-4,000
Cardiff & Vale UHB - mobile working	Cardiff and Vale UHB	343							343	
			-100	-243						-343

Hywel Dda HB - Mental Health Rehabilitation & Recovery Reconfiguration	Hywel Dda UHB	564							564	
All Wales Enhanced Recovery 1000 lives Collaborative Programme	National Leadership and Innovation Agency for Healthcare	348	221						569	
Gwent Frailty	Caerphilly CBC and Aneurin Bevan UHB	375							375	
		2,400	2,250	1,289	750				6,689	
					-1,000	-1,500	-1,500	-2,689		-6,689
Total Round II: Tranche 2 projects	Investments	11,973	2,471	1,289	750				16,483	
	Repayments		-1,613	-4,678	-3,966	-2,037	-1,500	-2,689		-16,483

Table 6. Round III Projects (November 2010)

Project	Organisation	£000s					
		2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	Total Out	Total In
North Wales Regional Telecare Call Monitoring Service	Conwy CCBC	300				300	
			-150	-150			-300
Shared Services Arrangements for NHS Wales	Welsh Government	250				250	
				-250			-250
Wrap Around Care Provision	Wrexham CBC	106				106	
			-53	-53			-106
eTrading implementation	Welsh Government						
Mental Health CHC Placement Repatriation	Welsh Government	169				169	
				-169			-169
Connectivity for Gwent (PSBA)	Aneurin Bevan UHB	4,160				4,160	
			-2,802	-679	-679		-4,160
Non Emergency Patient Transport - 4th Pilot	Welsh Ambulance Service NHS Trust	130				130	
				-130			-130
Total Round III projects	Investments	5115				5,115	
	Repayments		-3,005	-1,431	-679		-5,115

Tudalen y pecyn 90

Table 7. Round IV Projects (May 2011)

Project	Organisation	£000s							
		2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Future Years	Total Out	Total In
PSBA Connectivity Tranche 3 for North Wales	PSBA and Flintshire County Council	2,000	1,000					3,000	
				-500	-500	-500	-1,500		-3,000
National Asset Working Group - Cardiff Local Service Board	City of Cardiff	34						34	
					-34				-34
National Asset Working Group - Blaenau Gwent County Borough Council	Blaenau Gwent CBC	82						82	
				-82					-82
National Asset Working Group - University Hospital Wales	University Hospital Wales	41						41	
			-14	-14	-13				-41
National Asset Working Group - Powys County Council	Powys CC	30						30	
				-30					-30
Integrated electronic NHS Web Expenses System	NHS Wales Shared Services Partnership	73	52					125	
			-31	-94					-125
Digital Dictation / Speech Recognition	Betsi Cadwaladr UHB	40	268	211				519	
				-200	-319				-519
"Greening the Garden" - PV Solar installation	National Botanical	90						90	

Tudalen y pecyn 91

	Garden of Wales			-20	-20	-20	-30		-90
PSBA Connectivity (Remaining Organisations)	Public Sector Broadband Aggregation	2,000						2,000	
				-500	-500	-500	-500		-2,000
Total Round IV Projects	Investments	4,390	1,320	211				5,921	
	Repayments		-45	-1,440	-1,386	1,020	-2,030		-5,922

Table 8. Round V Projects (November 2011)

Project	Organisation					£000s			
		2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Future Years	Total Out	Total In
Re-thinking Environmental Management in Wales	Welsh Government		2,549	476				3,025	
					-1,512	-1,513			-3,025
Workplace Transformation	Blaenau Gwent CBC		180	200				380	
					-200	-180			-380
Roll out Community Ward Model of Care	Hywel Dda UHB		2,270	440				2,710	
				-500	-900	-1,290	-20		-2,710
E-Rostering Implementation Including Medical Workforce	Hywel Dda UHB	69	186					255	
				-128	-127				-255
Voluntary Early Release Scheme (VERS) for NHS Wales	Welsh Government	4,877	1,523					6,400	
				-6400					-6,400
Total Round V Projects	Investments	4,946	6,708	1,116				12,770	
	Repayments			-7,028	-2,739	-2,983	-20		-12,770

Table 9. Round VI Projects (June 2012)

Project	Organisation	£000s					
		2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	Total Out	Total In
"The Wyn Campaign"	Cardiff and Vale UHB	1,900	1,295			3,195	
					-3,195		-3,195
E-rostering	Aneurin Bevan UHB	240				240	
			-120	-120			-240
Medicines Management	Aneurin Bevan UHB	240	200			440	
				-440			-440
Integrated Whole System Intermediate Care Model	Cwm Taff UHB	500	1,080			1,580	
				-200	-1,380		-1,580
All-Wales contract for provision of Mental Health/ Learning Disabilities	NHS Wales Shared Services Partnership	300				300	
			-300				-300
Voluntary Early Release Scheme (VERS) for NHS Wales	Welsh Government	6,527				6,527	
				-6,527			-6,527
Total Round VI Projects	Investments	9,707	2,575			12,282	
	Repayments		-420	-7,287	-4,575		-12,282

Tudalen y pecyn 94

Table 10. Round VII Projects (January 2013)

Project	Organisation	£000s					
		2013-14	2014-15	2015-16	Future Years	Total Out	Total In
Welsh National Procurement Service	Welsh Government	1,184	2,368	2,368		5,920	
					-5,920		-5,920
Implementing Health Roster Medics	Betsi Cadwaladr UHB	256				256	
				-256			-256
Flintshire Connects	Flintshire CC	698				698	
			-300	-398			-698
Implementation of RFID Tagging	Aneurin Bevan UHB	353				353	
			-80	-125	-148		-353
Natural Resources Wales VERS	Welsh Government	3,750				3,750	
				-2,500	-1,250		-3,750
NAWG - Collaboration and Modernisation of the County Farms Estate in Wales	Led by Powys County Council	45	45			90	
					-90		-90
Enhanced Care at home in North Wales	Betsi Cadwaladr UHB	882	1,021			1,903	
				-150	-1,753		-1,903
Digital Dictation	Hywel Dda UHB	246				246	
			-46	-120	-80		-246
Powys Asset Backed Vehicle	Powys CC	200	170			370	
					-370		-370
NHS VERs	NHS Wales	7,432				7,432	
				-7,432			-7,432
Total Round VII Projects	Investments	15,046	3,604	2,368		21,018	
	Repayments		-426	-10,981	-9,611		-21,018

Table 11. Round VIII Projects (April 2014)

Project	Organisation	£000s					
		2013-14	2014-15	2015-16	Future Years	Total Out	Total In
Property Asset Review - Challenging use to achieve efficiency	Vale of Glamorgan Council		50			50	
					-50		-50
Citizen Self Service Project	Wrexham CBC		200			200	
					-200		-200
Joint Emergency Control Centre, Bridgend - South Wales Fire & Rescue Service	South Wales Fire and Rescue Service	500	2,500			3,000	
					-3,000		-3,000
Exit Scheme for natural Resources Wales	Natural Resources Wales		3,000			3,000	
					-3,000		-3,000
Paperless Wrexham	Wrexham CBC		72			72	
				-18	-54		-72
Review of Staffing at Management Level	Sport Wales		197			197	
				-65	-132		-197
National Library Severance Package	National Library of Wales		500		1,000	1,500	
					-1,500		-1,500
ICT Business Modernisation Programme	CAFCASS Cymru		210			210	
					-210		-210
Digital Health Records	Aneurin Bevan UHB		700	300		1,000	
					-700		-1,000
LED Lighting for Children's Hospital	Cardiff and Vale UHB		250			250	
				-83	-167		-250
NHS Wales Sickness Absence	Abertawe Bro Morgannwg UHB		151		50	201	
					-201		-201
NHS Wales Sickness Absence	Cardiff and Vale UHB		75			75	

Tudalen y pecyn 96

						-75		-75
NHS Wales Sickness Absence	Powys Teaching Health Board		24				24	
						-24		-24
NHS Wales Sickness Absence	Velindre NHS Trust		22				22	
						-22		-22
NHS Wales Sickness Absence	Wales Ambulance Service Trust		85				85	
						-85		-85
Electronic prescribing for hospital patients	Cardiff and Vale UHB		200	50			250	
				-100				-250
E-Rostering and E-Job Planning for Medical And Dental Staff	Cwm Taf UHB		131	98			229	
						-229		-229
Transitioning to Digital Records	Betsi Cadwaladr UHB		490	290			780	
						-780		-780
NHS Voluntary Early Release Scheme	Welsh Government on behalf of NHS Wales		5,748				5,748	
						-5,748		-5,748
Bed Frames and Mattress	Betsi Cadwaladr UHB		220				220	
				-220				-220
Development of Office Accommodation Strategy	Aneurin Bevan UHB		50				50	
						-50		-50
Development of the Acute Assessment Service	Cwm Taf UHB		350				350	
						-350		-350
Introduction of a Mental Health Liaison service for hospitals	Cwm Taf UHB		500				500	
						-500		-500
Total Round VIII Projects	Investments		500	15,725	738	1,788	18,013	
	Repayments				-486	-17,527		-18,013

Annex B - Projects Reviewed as part of Independent Evaluation

Project	Invest-to-Save Investment	Evaluation Review Savings
Agile Working - Flintshire	£262k (plus £88k from Flintshire)	£460k per annum
Public Sector Broadband Aggregation	£4,000k	20% reduction in network connectivity costs £1,000k efficiency saving per annum
Mental Health Rehabilitation and Recovery Reconfiguration	£564k (plus £1,436k from Hywel Dda University Health Board, Ceredigion County Council, Carmarthenshire County Council and Pembrokeshire County Council)	£541k in the first year and projected to continue
One Newport Information Station	£700k	£580k per annum property savings and service delivery savings of £139k
Our Space Cardiff	£250k (plus £3,085k from City of Cardiff)	£400k per annum savings A target of £6,750k capital receipts
Paperless Powys	£375k (plus £125k from Powys County Council)	£5,400k over a five year period
NHS Voluntary Early Release Scheme	£17,000k (plus £13,000k from NHS Wales)	£33,000k savings per annum (£18,800k attributable to Invest-to-Save)
NHS All Wales Collaborative Procurement	£300k	£1,260k savings
The Wyn Campaign: Regaining and Retaining Independence	£3,200k (plus £2,000k from City of Cardiff and Vale of Glamorgan Council)	The project was ongoing at the time of the evaluation so outcomes are not yet quantified.
Wales Enhanced Recovery After Surgery 1000 Lives Plus Collaborative Programme	£569k (plus £191k from NHS Wales)	Benefits realised as non cash releasing savings through the more efficient use of bed stays.
North Wales Regional Telecare Call Monitoring Service	£300k (plus £100k from Isle of Anglesey County Council, Gwynedd Council and Flintshire County Council)	Savings by 2014-15 of £1,460k

Background Note

Various factors need to be taken into account in considering the level of savings achieved, including:

- whether the project would have taken place without Invest-to-Save funding as projects may have been undertaken on a smaller scale or delayed without Invest to Save funds;
- what proportion of any savings realised can be attributed directly to Invest-to-Save funding, and what proportion to investment made by the organisations themselves;
- over what timeframe we attribute savings to a project. It is not cost effective to continue monitoring the savings effects of projects several years after they have been completed, and circumstances change meaning savings may no longer be as clearly attributable to the original project; and
- other benefits delivered by projects. These may overall have a financial effect, such as allowing the deployment of staff to other areas of activity, or, they may be more qualitative impacts such as improving service delivery through more joined up working. It is very important to take these kinds of benefits, which can mean real improvements the way services are provided to citizens, into account in evaluating projects quantified or monetised.

Information on Welsh NHS Confederation risk pool

NHS Wales has a formal approach to addressing concerns raised by patients and their representatives both through the internal arrangements for Putting Things Right and also through the more formal legal process. The NHS Wales Shared Services Partnership (NWSSP) operates a central legal team (Legal and Risk Services) which provides a dedicated professional service to all Welsh Health Boards and Trusts. Health Boards and Trusts retain financial responsibility for settling cases under delegated arrangements from the Welsh Government.

NHS Wales operates a risk pooling scheme which allows Health Boards and Trusts to seek reimbursement for amounts paid out in respect of negligence claims. A £25,000 excess is applied to each claim. The scheme is operated by the Welsh Risk Pool Service (WRPS) which is also part of NHS Wales Shared Service Partnership. In recent years and in common with other nations, NHS Wales has experienced a significant growth in the number and value of legal claims. The reasons for the increase in claims are multifactorial and it is not possible to say with certainty what the primary driver for the increase is. However it has coincided with the Legal Aid, Sentencing and Punishment of Offenders Act (LASPO) coming into effect on 1st April 2013. This legislation has reformed the funding for civil litigation and includes changes to the “no win, no fee” arrangements which allowed success fees of 100% to be charged.

The arrangements in place within Wales also consider the learning in place to reduce the risk of recurrence. Before reimbursement is made by the WRPS, Health Boards and Trusts are required to outline the key weaknesses which gave rise to the claim and outline the steps taken to reduce the risk of recurrence. All claims are considered by a Multi Disciplinary Executive led WRP Committee. Where all Wales issues are evident from claims, the WRPS may undertake themed work to support improvement in quality and safety across Wales. This involves the clinical assessment of high risk areas including those of maternity, emergency departments and the surgical pathway.

The Welsh Risk Pool Service works closely with Legal and Risk Services to undertake monthly reviews of expected financial flows associated with claims. Close dialogue is also maintained with both Directors of Finance across NHS Wales and the position is formally reported each month as part of the NHS monthly monitoring by Welsh Government, and to the wider Welsh NHS. This information also informs the three year financial plans for the WRPS. It is not currently anticipated that the value of claims settled in 2014/2015 will exceed the budget allocation for the current year. However the current projections suggest that there is likely to be an increase in the value of the claims to be settled in 2015/16.

Following note produced by John Watkin, Chief Executive Officer of Denbighshire Voluntary Services Council following his submission of oral evidence to the Finance Committee on the 16th October 2014..

An invitation was extended to Denbighshire Voluntary Services Council to give evidence to the Finance Committee at National Assembly Wales relating to the scrutiny of the Welsh Government Draft budget 2015-16.

1. DVSC indeed consider it an honour to be asked to give evidence to the Committee thus reinforcing its position locally in providing a voice for the Third Sector.
2. Assembly members will note that DVSC did not submit written evidence during the initial consultation stage despite inviting the 1400+ organisations on its database to respond. However when the 1400+ organisations became aware that John Watkin, CEO of DVSC was to attend in person to give evidence the responses from the third sector flowed in which highlights the perception that written submissions do not seem to attract the attention of the Assembly in the same way as submission of oral evidence.
3. In preparation for giving evidence John Watkin read the background papers including the note by Chwarae Teg as to the likelihood that the Chair at the commencement of the session may ask if we have any initial comments and if so to keep them to the top three issues. Therefore the note below is in two parts. First part relates to the top three issues which helps to focus DVSC attention on the areas that are of importance to the sector and the second part the 16 responses from the various voluntary and community organisations which in some cases their identity has been redacted. Clearly if Assembly members would wish to know the identity of such individuals or organisations then I am more than happy to contact the individuals to seek their agreement to such disclosure.

PART ONE – Top Three issues.

- 1. Concern that Local authorities who are subject to cuts, on average 3.4% across Wales (Denbighshire is 3.7%) will lead to reductions in the preventative services and as such demand in the community will shift from local authority to Third Sector without there being any extra funding thus putting additional pressures and greater risk on the Third Sector.**

An example in Denbighshire being the proposed cut of £200,000 to the welfare rights unit (from £550,000 to £350,000) and such a reduction has already been acknowledged as leading to a reduced service added to which the remaining service is to be outsourced so it is unclear as to the identity of the future provider. The impact of this reduced service will mean clients turning to the Third Sector for support and many of those organisations whose assistance is sought will not be commissioned by the local authority. This will be a real pressure on the services of those third sector organisations which could potentially impact on the quality of services delivered by Third Sector.

Very unclear as to how Welsh Government believe that preventative services are being supported when they announce cuts to the following areas where prevention is key to effectiveness and efficiency.

- a. £5.8 million cut in supporting people. There will be a knock on impact for Third Sector as clearly reduced resources will lead to reduced services.
- b. £2.32 million cut to Communities First a programme targeted at those communities most need in need.
- c. £4.95 million capital cut from Community Facilities Programme which for many years has helped local organisations to develop and enhance their local facilities to support local people with a highly measurable outcome in terms of independence and resilience which are two key issues for Wales as we move to encourage local communities to play a greater part in civic affairs.

2. How valued is the Third Sector? Are we being listened to ?

Welsh Government and National assembly regularly celebrate the effectiveness and value of third sector in the delivery of local public services and so for local third sector organisations they find it difficult to comprehend and reconcile when examining the 2015-16 draft budget based on the following examples :

- a. Welsh Government is cutting local authorities by 3.4% on average . In Denbighshire the cut is 3.7% but for DVSC who supports the third sector as detailed in the written evidence below (Part two) the cut is to be 6.9% which in the original draft budget was 4.17%. Why is DVSC being treated differently to that of the local authority.
- b. The emphasis quite rightly by WG is making sure that value for money and effectiveness are seen as key outcomes. If value for money is the key driver would we not all agree that where a provider is able to turn £1 of Welsh government money into a minimum of £3 of deliverable public service provision , that is something to be applauded and encouraged? It would appear not as Voluntary Councils in North Wales for example are being cut by 6.9% despite turning £1.3 million of WG investment into £4million – a multiplier of 3. What other sector delivers that kind of value and is a very good example of SROI (Social Return on Investment). Everyone accepts there has to be cuts but should we be really cutting those services that bring in additional income for the benefit of the community in terms of jobs and services. After all we have to remember that 80% of County Voluntary Council (CVC) grant funding from WG is taken up with staff costs – if the grant is cut then it means staff costs have to be reduced which in turn reduces the capacity of the CVC's to secure additional income through bidding for contracts, grants, service level agreements etc and so we can see quite clearly the impact of a reduction of £495,000 across Wales will have on local jobs and services – that cut will translate to a cut of at least £1.5 million (multiplier of 3)
- c. Aside from the North Wales CVC example above I give a few other examples:
  - a. Wales Cooperative securing an annual £75,000 investment for Financial inclusion and in turn securing an additional of £2 million . The extra £2million would not have happened without initial WG investment.
  - b. St Kentigern a local hospice turning every £1 Welsh Government into £4.26 of front line service for those most in need.

3. Need to revisit the model for delivery of public services in Wales.

Local Authorities have for years been seen as the enabler and provider of local public services and local people have been democratically elected to oversee that the public service provision is delivered effectively.

That model is now broken. There has to be an acceptance that there has to be a new way of working as we can see local authority budgets will continue to be cut for years ahead and the preventative services will suffer particularly where there is a direct conflict in the maintenance and delivery of statutory services as compared with discretionary spend.

The question has already been posed in the evidence below – Is it now accepted that third sector will be delivering non statutory services in the future on the presumption they (Third Sector) are currently effective deliverers of services and provide the greatest benefit to communities in that third sector do not operate for profit but instead reinvest any surpluses within their own community which further energises and regenerates community areas.

If Third Sector is seen as the way to support reducing local authority budgets then there should be active debate now, prescribed by legislation, that forces a change in the local mindset. Without this transformational change we will simply see local discretionary services wither on the vine and beyond saving by the time that third sector is finally invited to participate. Third Sector should be in discussions now whilst there is still some money left to deliver those specific services.

If I could leave one message :

Third Sector are ready to take on the challenge for transformational change but need the support including resources from National Assembly, Welsh Government and Local Service Boards to bring about lasting and meaningful change.

PART TWO – Evidence from 16 individuals/ voluntary/community organisations

- 1. Response from an active Trustee/Volunteer who supports numerous voluntary and community organisations in Denbighshire and plays an active part in the affairs of the Local Authority but who is not a Councillor and is a Trustee of DVSC.**

Q1. Impact of 2014-15 budget :

-it seems to have reduced the chances of DVSC being able to renew various grants and schemes

- this includes the effect of reductions in funding to the various County Councils & the tight budget of Betsi Cadwaladr. Our finances are certainly under considerable pressure –**

Q2. Concerns for 2015/16 :

- Again same pressures, but the reduction in funds for DCC coupled with cap on increasing rates means further limit likely on the ‘schemes / projects’ that DCC has been funding.**
- Leads to reduced chances of our getting Management fee for ‘running’ projects**

Q3. Expectations for 2015-16 :

- Highly dependent on outcome of talks uniting two / three ? County Councils and likewise CVC's. and whether changes take place without creating & leaving too much tension.
- Our reserves will inevitably be affected and redundancies could prove expensive.

Q4. - Preparation for Wales Bill :

- Our volunteer programme may well be affected if changes to Planning & Education patterns lead to problems in enabling volunteers to support local activity;
- it would be helpful if the Bill made it compulsory for County Councils to consult 3rd sector on a range of topics and to have 3rd sector members on their scrutiny committees, preferably with voting rights plus freedom to attend Council and Cabinet meetings, even if not able to vote at Cabinet.
- Health Board finances :
- Again, the ability to maintain grants / projects in which DVSC involved will come under increased pressure.
- Ability to support volunteer activity within Health Service would be affected if DVSC has to reduce its support for volunteer team.

Scrutiny of Welsh Language, equalities and sustainability :

- shortage of funds will almost inevitably make provision of material in Welsh more difficult and likewise provision of instantaneous translation at meetings etc.

2. A response from a voluntary organisation who in the main support people in the community over the age of 50.

My point would be general in that, preventative measures are being encouraged by WG, but it is often the 'softer' end of the wedge which is being squeezed- ie although we are to be funded for our advocacy services for older people by local gov in CCC and DCC, the remit is now over 65s who are in receipt of care services-! The point I made with commissioners is that we need to work with the 50 plus people in order for them to not end up in receipt of services!!! So the squeeze to only fund vital services is not infact leaving much room for preventative services.

The closure of the Welfare Benefits unit at DCC will impact us in terms of more referrals to us, but we still have no gov funding to provide the service as WG all Wales bids seem to be going to the big providers, or consortias, some of which are in competition.

Health board funds are increasingly hard to secure, with paperwork and deadlines being silly in most cases..

Also the WG fund given to XXXX (the one which I complained to you about) is not administered in a supportive fashion- unlike many of the other grant making bodies, who are actively encouraging bids to look and be the best.

I do find there is also a lot of ‘ gibbing’ about full costs recovery from local government funders **who still don’t seem to understand that the third sector need an infrastructure in order to run projects- there almost seems to be an active resistance to overheads/ line management as luxuries!**

3. A response from a local volunteer /Trustee in response to my email to the individual asking if they had a cunning plan for the future

Cunning plan? How many do you want John?

Cunning plan A.) – make elected members work harder by being involved in volunteer groups and ATTEND MEETINGS to earn their vast money.

I did.

Cunning Plan B.) Since budgets are set in the confines of WG committees, where are they publicised? In what media – Daily Post in North Wales to show how little is spent up here, in the local papers or is it only sent to AM`s? And we need it in simple form please, none of the higher than eyebrow language for plebs like me.

Cunning Plan C.) Headlines in papers to include `Volunteers to be rewarded expenses`, `Direct Rail and Road communications North to South so that news and money might travel faster up to North Wales.` and finally `Denbighshire Councillors have accepted a lower settlement for their allowance in a bid to lead other councils to do the same to reduce county expenses.`

Cunning Plan D.) As repeat Plan C.) but change to Officer of DCC. And AM`s.....

How do my remarks sit with you John?

I adjust my low income accordingly. Ie. Just made my evening meal to last 3 nights using 8oz mince with plenty of mixed chopped vegetables with jacket potato. That`s how the rich live. Tell that to the elected members who have just added £24 to our rates by their cunning plan to charge for our green bins.

Best wishes

(I`ll take my boxing gloves off now,)

4. A response from again another very active volunteer and Trustee who a few years ago owned and operated a highly successful , profitable business employing many local people.

Main issues that must be discussed include:-

1. Decent housing to improve lives which leads to healthier population; less illness = lower NHS costs.

2. Good education and better maintenance of school buildings though I believe DCC school teachers already have high standards except that talking to XX High School teachers, the intake is too great for the school to cope with.
3. Provision of employment from school leavers to students leaving university/college with more emphasis on vocational courses rather those chosen on a whim. More plumbers, electricians, builders, caterers, shorthand / typists even though whiz kids of today can sometimes only work on a laptop. Office skills are over looked as well as people skills.
4. Care in the Community for elderly on their own must be better organised and social workers and health officials to liaise better so that patients are not sent home to an empty house with no back-up which often happens if family members are not nearby insisting that things are organised. Working family are not available daytime for care to be given.
5. NHS is failing to cope with demands both in A&E, bed management and sufficient nurses. Funds are misappropriated by using `Bank` staff who are either not trained well, do not fit in well with ward systems and cannot understand their patients` needs since they are only on the ward briefly. It costs twice as much to hire `Bank` staff and is a false economy not to employ permanent nurses who will be covered by sick pay, maternity pay, retirement pension and holiday pay. But the system works far better with happy staff.
6. Police need more bobbies on the feet. Better communication with Joe Public and drug trafficking. End of.

There are many other issues but I think these are the main ones that everyone cares about. Naturally, volunteers keep the country above water and therefore funding for that sector to be patrolled must be made available. Wages permitting.

5. **A response from a local voluntary organisation illustrating the impact that DVSC made in the relocation of a popular young peoples project .**

Dear John

In reply to your e-mail requesting evidence for the National Assembly for Wales Finance Committee. Below is an example of the hidden value of Denbighshire Voluntary Services Council and the use of Welsh Government funding to make a difference, providing value for money and outcomes.

John Watkin, Denbighshire Voluntary Services Council, Chief Executive approached Denbigh Youth Project with a proposal for consideration. Discussion centered on:

- To move premises, identify, a suitable disused building located in an area of disadvantage in the community of Upper Denbigh, with key priorities, to contribute to the regeneration and economic sustainability of the community and to help build enterprising communities by taking on and developing community assets that can provide solutions to the challenges they face.
- To improve partnership working between the public sector, the third sector and others.

DVSC supported Denbigh Youth Project in developing the structures to help enable this to happen, key people to involve and the formation of a steering group. As the project started to develop, membership increased into a larger more strategic group, made up of key stakeholders.

HWB Dinbich, a £2.2 million building was completed this summer 2014, is a major regeneration project for the town of Denbigh and a great example of what collaboration can achieve, a unique cross sector partnership project with a clear vision to increase employment, enterprise and further learning opportunities and supported housing for young people in Denbigh and the wider community.

The key partners are Grwp Cyfnefin, Denbighshire County Council, Grwp Llandrillo Menai and Denbigh Youth Project, and it is this unique partnership that provides a 'stairway' for young people and training, volunteering and employment opportunities within a supported environment.

- 6. A response from a local voluntary organisation who has embraced the collaboration model and has led a local consortia in the delivery of a Families First contract proving that Third Sector do adapt to change – successfully**

Dear John,

Denbigh Youth Project is a provider of services under the Youth Support element of the Welsh Government Families First programme. The consortia type approach is working very successfully, achieving all targets and intended outcomes. This collaborative partnership approach is an example of how working together benefits families and young people living in Denbighshire.

- 7. A response from a Trustee that is active not only in Denbighshire but nationally.**

The questions seem like those they gave local government a few years ago when they knew there would be no overall agreement. Surprisingly, there was a concession that they would give indicative funding for 3 years but I'm not sure how successful that was.

My view is not to pull any punches. Their strategy should be to support and enhance the voluntary sector because it's the cheapest way to provide services locally. They've spent an awful lot of capital and revenue on assisted living etc but that's only for a small number and does not give a range of services to elderly etc.

Q 1. The impact has been a reduction in local services and an inordinate amount of time spent in dismantling services which do make a difference.

Q 2. More of the same but the WG must be vigilant in ensuring scarce resources are targeted effectively.

Q 3 None. The organisation will react but will not be able to plan for the future.

Q 4 Doom and gloom whichever horse you pick.

8. Response from Wales Cooperative with whom DVSC have an ongoing and active partnership

The Wales Co-operative Centre runs the Financial Inclusion Champions Project with funding from the Welsh Government. The amount is currently £75k per year. The Wales Co-operative Centre has itself provided a proportion of the funding for the project from a limited earmarked reserve. One of the objectives of the project is to lever further resources into financial inclusion work. Since the project started we have secured over £2 million of investment. More than half of this was cash. This included substantial grants from the Oak Foundation and Comic Relief to support work with vulnerable, hard to reach, private sector tenants.

9. Response from a concerned individual who runs a social enterprise supporting people in a variety of ways .

PRIVATE AND CONFIDENTIAL

John,

I will take a look and get back to you. However, although it is not positive, one question I should like to ask is around the issue of the Third Sector **voice being heard**.

One only has to look at the outcome of the communities first cluster to see that although the community said they wanted DVSC to run this the WG totally ignored the voice of the people and appointed the CoOp.

It seems to be that WG listen to the voice of the people when the voice of the people agrees with what WG wanted in the first place.

May be as I get older I get more sceptical 😊

All the best for the weekend.

10. Response from a local activist volunteer who in recent years was honoured for their massive contribution to local community engagement/participation

Dear John, you can repeat anything I mention because its the truth. Without the assistance from the DVSC, volunteers like myself would not be able to continue.

I have quite received a lot of assistance from Tom Kilbourn Digital Inclusion Officer, I also gain support from Joanne Williamson who is really good with sorting out problems with funding, how to go about sorting out problems with our local authority, first aid, all policies, Health and Safety. We also have Gerry Frobisher who works with groups like ours to engage with our youth. The community Development Agency is also a place that volunteers use on a regular basis, and without the support of Doreen Jones and Ann Weir we would not be able to produce all the documents, flyers, posters and tickets for our events which are always free of charge to the community.

Without the support of the DVSC large volunteer groups like ours would not be able to continue.

11. Response from a local Trustee actively supporting a varied number of organisations and which are not exclusively in the Health and Social Care setting

WAG has been putting forward the Third Sector as the answer to its Economic woes, and now penalises them with punitive cuts ,as against their own departments. They want more and more from a reticent population ,whilst keeping the public sectors from cutting continued wastage's under their control. This is evidenced by the increased cuts in funding recently announced. When will they realise, that to get better results they needed to invest to gain future benefits and not cut cut cut. As an example the 2015 Health ,social care and well being Act enshrines more for less, but unless they get more support, which they expect ,now from a squeezed third sector, how can this ever happen without the initial investment and encouragement to the Third sector it needs. "When will they wake up and smell the coffee ". I am sorry to vent some anger on this point, but, I hope it can help in some way.

12. Response from a neighbouring third sector organisation.

1. How does the WG expect Third Sector organisation to take up the increasing demand from individuals and community organisations with diminishing financial resources to Local Government resulting in closure of non statutory services with an expectation that community organisations will take one service.
2. As the key funder to the LA's why can't WG impose specific conditions to ensure that there are appropriate discussions with the community and Third Sector to establish in advance if there is any capacity to cope with increased demands?
3. Does the NAFW accept that society will only receive statutory services in the future from Local Authorities and any non statutory and preventative services will only be provided by the Third Sector who will need financial resources to provide the service that are key to the lives of people in Wales,

13. Response from a neighbouring third sector organisation.

I think one of the main things which needs emphasis is the fact that there is likely to be extensive pressure on third sector orgs in terms of public service delivery outsourcing opportunities. Funding needs to be maintained within the third sector to provide

continued support to enable this to happen. If anything it needs **increasing** in order to enable support which will produce public sector delivery opportunities within the third sector.

Investment needs to be at a grass roots level – i.e organisations who are providing grass roots support (i.e. CVCs) rather than ongoing support for intermediary national bodies (WCVA) who really have no grass roots connections at all.

I'll probably think of more but this is starters !!

14. A response from a staff member of an active voluntary organisation in Denbighshire- Consultation questions

1. What, in your opinion, has been the impact of the Welsh Government's 2014-15 budget?

- Reduced hours and income for staff. Double edged sword as the cost of living and transport has increased.
- More volunteers required to undertake service provision as a result of staff redundancy. Volunteers can only provide a small percentage of the service provision that previously was provided by members of staff. Increased pressure on remaining members of staff as there is a presumption that all services will continue to be delivered at the same rate across the same geographical area. This is highly unrealistic.

2. Looking at the indicative budget allocations for 2015-16, do you have any concerns from a strategic, overarching perspective, or about any specific areas?

- Yes, for the third sector, which is already delivering services with limited resources there is a significant possibility that staff and volunteers will become more sceptical and demoralised if support is not provided. Continually being reminded that third sector organisations need to 'become more business like' and financially sustainable' is fine, however, there has to be a period of adjustment to change, sufficient support to enable this from either private sector business mentors, or from the adoption of different delivery models including collaborative delivery with the public and private sectors. This change requires scrupulous forward planning and buy in from all partners to provide excellent service delivery to beneficiaries of the third sector.

3. What expectations do you have of the 2015-16 draft budget proposals? How financially prepared is your organisation for the 2015-16 financial year, and how robust is your ability to plan for future years?

- More detailed information is required on the draft budget.
- More opportunity for collective discussion on this topic across the third sector in Denbighshire would ascertain the impact that it would have on the third sector.
- 2015-16 budget will inevitably lead to further cuts in third sector service provision. It is difficult to find additional funding to provide core

services as opposed to front line delivery services and therefore without the development of project delivery I see the Third Sector infrastructure organisations contracting in size as a result of the 2015-16 budget especially with the inevitable mergers to mirror Local Government reorganisation.

- Third Sector infrastructure organisations have always provided robust budgetary plans as required by WG, 2015-16 will be the same.

4. The Committee are would like to focus on a number of specific areas in the scrutiny of the budget, do you have any specific comments on the areas identified below?

- Preparation for the Wales Bill **minimum expenditure on this**
- Local health board financial arrangements **keep funding to the front line service delivery**
- Approach to preventative spending and how is this represented in resource allocation (Preventative spending = spending which focuses on preventing problems and eases future demand on services by intervening early) **Good idea.**
- Impact of the Welsh Government's legislative programme and whether its implementation is sufficiently resourced **-funding to go to front line services**
- Scrutiny of Welsh language, equalities and sustainability . **prefer funding to go direct to supporting the delivery of services bi-lingually**

Disclosure of Information - **keep resource to this to a minimum in preference to front line service provision**

15. response below from a local charity supporting people with chronic conditions

Good morning John,
Sorry for the late reply. I know the XXX Association has had to lay off staff because of lack of funding. It is ironic in this time of the Big Society that charities have lost volunteers because they are unable to pay travelling expenses.

16. A response below from the Local Authority in Denbighshire with whom DVSC has an ongoing dialogue

Dear John

Thank you for the opportunity to provide you with some information prior to your attendance at the National Assembly for Wales Finance Committee this week. I hope that the following broad responses will be of some use to you.

I have attempted to respond in accordance with the four questions that were included in the email sent to you from the Assembly Committee Chair.

1. What, in your opinion, has been the impact of the Welsh Government's 2014-15 budget?

The main issue we have with the current budget is the in year cuts that have been imposed by Welsh Government to specific grants in particular. These amount to about £4.4m in total and they are largely to do with education support and the supporting people grant. Clearly dealing with unforeseen in year cuts of this nature does place considerable pressure on the authority, especially as we have submitted plans to spend in accordance with what we deemed to be the level of grant funding received by Denbighshire. I will return to this issue of specific grant in answer to question 4 below, in so far as it may affect us in following years.

2. Looking at the indicative budget allocations for 2015-16, do you have any concerns from a strategic, overarching perspective, or about any specific areas?

The Council was expecting the cut to the 2015-16 budget to be in the region of 1.5% as advised by Welsh Government initially. However the then Local Government Minister, Lesley Griffiths announced in July that the cut was likely to be more in the region of 4.5%. It has materialised last week that the level of cuts to Denbighshire County Council is now at 3.7%, over double the amount that we had previously envisaged. This level of reduction does lead us inevitably to consider cutting front line services, a situation that we have largely been able to avoid in the past. The other key issue is the Welsh Government policy on protecting education and social services funding. Whilst in principle I would support such protection by virtue of the fact that these two areas are the biggest budget areas for Local Government, but by cutting 3.7% from the remainder of the Council budget which is around 40% of the overall budget clearly has a very detrimental effect on services such as Environmental Services and Leisure etc. The indicative budget also proposes cuts of around 9% to specific grants. These are largely education and social services grants, and dealing with such a large cut on top of the in year cuts referred to in Question 1 does lead to additional pressures on our budget.

3. What expectations do you have of the 2015-16 draft budget proposals? How financially prepared is your organisation for the 2015-16 financial year, and how robust is your ability to plan for future years?

Members have been working hard with Officers in Denbighshire to look at every single budget heading within all our services, a process that we have entitled Freedom & Flexibilities. This has enabled members to make better informed decisions about any proposed reductions to service areas. Whilst the process is extremely difficult to manage and will lead to cuts in front line service areas, I believe that the Council is engaged in a robust process. Our ability to plan robustly for future years is heavily dependent on receiving good quality information from Welsh Government at an early stage, something that we have not received this year, as we were unaware of the level of cuts and the issue around specific grants referred to above.

4. The Committee are would like to focus on a number of specific areas in the scrutiny of the budget, do you have any specific comments on the areas identified below?

The issue around preventative services is a very valid point to raise as we will undoubtedly be making cuts to preventative services, examples of which are Leisure Services, Education Psychology Service, Education Social Work Service and Support Services within Social Services and Benefits. These will undoubtedly lead to pressures on statutory services either within the Council, or particularly so within the Health Service. It is likely that making such cuts will lead to pressures elsewhere on the public service purse. I would also like to stress that the issue of County Council mergers and efficiencies that will stem from such processes are unlikely to help us in the short term. As you will be aware even with voluntary mergers it is unlikely that such mergers will not take place until 2018, and with forced mergers not until 2020. Any efficiencies stemming from such mergers are therefore at least six years away. The cost of such mergers have also not been calculated properly by Welsh Government,

and therefore that is likely to be an impediment to the merger process. It is also important to note that Welsh Government must be prepared for a decline in performance in some areas, as not all the indicators and targets that are currently in place can feasibly be achieved with such a reduction in resources.

I hope that this response will be of some assistance to you in your preparation to the committee meeting on the 16th October. Please do not hesitate to contact me if you wish to discuss any of these points in greater detail.

17. Response from an active Trustee/Volunteer who has over many years advocated greater investment in the rural areas against a backdrop of young people moving away from the rural areas to find work added to which the older population being socially isolated as local public services are reduced or even completely cut

Rural poverty. Very concerning to see insufficient resources being invested in the rural areas which in turn perpetuates the rural poverty agenda. Whilst the Rural Development programme (RDP) does go some way to help, the fact is that revenue investment is required in greater amounts rather than just the current regime of investing in capital projects which of late have tended to be projects that Local Authorities have been unable to fund from other sources and so the RDP has proved to very attractive in bridging the gap. In future I would hope to see greater community participation rather than the tokenistic community consultation that has taken place to date with regard to the forthcoming funding early next year. By taking the funding to a sub regional level marginalises local community organisations from accessing funding and being supported by the local County infrastructure. The comment being that "big is not beautiful" is apt in the sense whilst the decision makers may perceive a saving in the costs base by moving sub regional and thus achieving economies of scale the costs associated by marginalising local communities by moving decision making away from them will in time prove to be the undoing of the RDP or whatever term the new programme is known as. In other areas of WG activity there is a big emphasis on locality and local involvement / decision making. Clearly the recent RDP consultation was not a good example of being "close to the community 24/7", rather it was a good example of being close to the community for Thursday evening for one day in September followed by three other similar sessions elsewhere. Not a great advert for funders.

Below are the excerpts of Llamau's statistics referred to by Sam Austin when she gave evidence to the Committee on the 22 October 2014.

94% positive outcomes overall.

Distance Travelled Against Key Support Issues

71% of people with a substance misuse problem showed improvement or ceased use

80% of people with a mental health issue recorded improvement and better management of their mental health

87% of people supported stated improved confidence in and better management of money and finances

83% of people supported stated improved confidence in and better management of their tenancy

84% of people supported stated improved confidence in being able to gain W/T/E and 'meaningful use of time'

78% of people supported stated improved motivation and more confidence in taking responsibility for their actions

76% of people supported who had a history of offending reduced or ceased their offending behaviour

83% of people supported stated improved confidence in their independent living skills

80% of people supported stated improved family relationships and social networks

Stats around from our research with Cardiff University around mental health and young people who are homeless. Of those interviewed:

86% met the criteria for a current mental health condition

93% met the criteria for a lifetime psychiatric disorder

80% met the diagnosis for 2 or more current psychiatric conditions

Cost savings to the public purse:

Costs £325 per week per family for B&B accommodation and around £13k per year per young person in B&B

£28k per year per offender is the average annual cost of prison

NHS costs for someone who needs crisis and long terms use of NHS costs between £141 and £420 per person per day or an average of £14k per person per year.

Council tax support

To understand how the Council Tax Reduction Scheme will be funded

What are the views of local government on the levels of funding provided by the Welsh Government in support of the Council Tax Reduction Schemes (CTRS)?

The Welsh Government provided additional funding of £22m for the CTRS to make up the shortfall that was passported through with £222m from the UK Government. This was entirely consistent with the wishes of the WLGA, SOLACE and other practitioner groups. The latest annual report shows the scheme cost £247m which leaves local government to pick up the tab on around £3m. The report shows that caseload is falling off slightly. However it is unlikely that this continued trend will be enough to compensate for the cost inflation that will arise as consequence of increasing council taxes. As last year's evidence to the Finance Committee showed, around a third of council tax increases will be swallowed up by the CTRS. At some point it will become unsustainable.

To what degree will local government be able to fund CTRS if the Welsh Government support ceases?

For support to cease the WG would have to reduce the £244m that is currently in the settlement. As stated above there are other ways for the scheme to become unsustainable. Should such a situation materialise then WG and LG may have to consider making it more affordable by limiting entitlement – as originally envisaged by WG at a 90% level – or seeking alternative sources of funding by tweaking or dispensing with other exemptions such as the Single Person Discount. Such an approach was considered by WG-commissioned work by the Institute of Fiscal Studies.

Setting of fees and charges, and the use of reserves

To identify which services may be subject to fees and charges

Which services are most likely to be the subject of fees and charges by local authorities in the future and is this supported by the results of public consultation and engagement?

Budget consultation continues to improve and is now more important than ever in setting priorities as well as testing out council tax increases and charging proposals. The WG recently published good practice in budget processes, setting out the approaches a number of councils are taking. The most likely areas for charging are already appearing in the media, so areas like school transport for some pupils, garden waste and day care services have been highlighted. It is likely that higher charges would be sought for some non-statutory services like sports

and leisure facilities that often compete with the private sector. Charging is a likely strategy for services transferred to trusts.

Although there will be local variation, can you assess what the likely impact on demand will be if fees and charges are increased?

It will decrease, it is a cast iron law of economics.

Could you explain and provide examples of how reserves are used to maintain existing services?

Reserves should not be used to finance day to day expenditure on services and any Section 151 officer who did would be in breach of their statutory obligations. The majority of 'usable' reserves are earmarked for specific one-off liabilities. Much of these are capital related programmes such as 21 Century Schools, asset renewals and invest-to-save initiatives. The best guide to local authority reserves is a WAO publication from 2011.

Preparation for the Wales Bill

To understand the financial impact of the Wales Bill on Local Government budgets

WLGA's consultation response notes that the devolution of tax powers under the Wales Bill could increase the volatility in the Welsh Government's budget. How significant could this problem be for local government?

It could, but on reflection this assertion may be overstated in terms of the balance of funding of between the tax take and the grant funding from the UK government.

Could local authorities provide an efficient option for administering the collection of devolved taxes?

They could and I'm sure the WLGA could make a sound case for keeping the income too. Local government revenues teams are efficient and effective. The latest Statistical Bulletin shows council tax collection rates at the highest level since the tax was introduced and the highest for UK unitary authorities. Benchmarking by CIPFA shows the costs around two thirds of English costs. In a recent paper to the IWA, Gerry Holtham made a case for local authorities to collect devolved taxes.

The case for centralised tax collection is less convincing. Recently published data on HMRC 'tax gaps' show a widening chasm between what should be collected and what is nationally. Last year the LGA calculated that if HMRC were as effective at collecting national taxes as local government was at collecting local taxes then the exchequer would be better off to the tune of £20bn. HMRC contend that the tax gap is not the same as a collection rate.

**Y Pwyllgor Menter a Busnes
Enterprise and Business Committee**

Edwina Hart AC
Gweinidog yr Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth
Llywodraeth Cymru
23 Hydref 2014

Annwyl Weinidog,

Cynigion Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16

Diolch ichi am ddod i gyfarfod y Pwyllgor Menter a Busnes ar 16 Hydref fel rhan o'n gwaith craffu ar gynigion y gyllideb ddrafft ar gyfer 2015–16. Diolch hefyd am ddarparu'r wybodaeth y gwnaethom ofyn amdani ar gyfer y cyfarfod hwn yn ein llythyr dyddiedig 24 Gorffennaf. Roeddem yn falch o weld y manylion ar linellau gwariant unigol y gyllideb yn Atodiad A, sy'n hwyluso ein gwaith yn fawr, ynghyd â'r wybodaeth ddiweddaraf bob chwe mis yn Atodiad C, y gwnaethoch gytuno i'w darparu wrth inni drafod y gyllideb y llynedd.

Yn debyg i'r drefn yn y gorffennol, mae gwaith craffu'r Pwyllgor eleni wedi canolbwyntio ar flaenoriaethu a gwerth am arian. Mae'r elfennau hyn o'r gyllideb yn arbennig o bwysig yng nghyd-destun y gostyngiadau sylweddol sy'n cael eu gwneud mewn rhai meysydd. Rydym yn gwneud nifer o

argymhellion isod ac yn gofyn ichi ymateb i'r Pwyllgor ynghylch y pwyntiau hyn.

Caiff copi o'r llythyr hwn ei anfon at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid a chaiff ei gyhoeddi ar ein gwefan ynghyd â'ch ateb.

Gostyngiadau refeniw i gyllideb yr economi a gwyddoniaeth

Ar wahân i golli'r swm canlyniadol o gyllideb y DU a oedd yn cefnogi cynlluniau ardrethi busnes, mae eich papur yn dangos £16.5 miliwn yn rhagor o ostyngiadau refeniw i gyllideb yr economi a gwyddoniaeth. Pan ofynnwyd ichi sut yr oeddech wedi blaenoriaethu eich ymrwymadau o ran y gostyngiadau hyn, gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor eich bod wedi ceisio amddiffyn ffrydiau ariannu sy'n ymwneud â chyflogaeth a threchu tlodi.

1. Gwnaethoch gynnig darparu nodyn am sut yr ydych yn ceisio manteisio i'r eithaf ar gronfeydd strwythurol yr UE a buddsoddiad preifat i leihau'r baich ar eich cyllideb adrannol.

Mae'r dyraniadau refeniw ar gyfer yr economi a gwyddoniaeth yn 2015–16 yn dangos **gostyngiad o £27.4 miliwn** o gymharu â llinell sylfaen cyllideb atodol 2014–15. Mewn termau real, mae hyn yn **ostyngiad o 25.3%**. Cafodd Llywodraeth Cymru £17.4 miliwn yn 2014–15 o ganlyniad i gyllideb y DU, ac mae'r arian hwnnw'n cyfrif am ran o'r gostyngiad hwn. Diben yr arian hwnnw oedd cefnogi cynlluniau ardrethi busnes, a chynyddwyd y gyllideb ar gyfer y flwyddyn honno yn unig. Fodd bynnag, roedd eich papur yn nodi £16.5 miliwn yn rhagor o ostyngiadau yn nyraniadau refeniw cyllideb yr economi a gwyddoniaeth (oherwydd gostyngiad llinell sylfaen o £8.144 miliwn a nodwyd yn y cynlluniau dangosol ar gyfer 2015–16), a gostyngiad llinell sylfaen pellach o £8.4 miliwn yn 2015–16 yn sgil blaenoriaethu cyllidebau portffolio ar draws Llywodraeth Cymru.

Gwnaethoch roi gwybod i'r Pwyllgor am rai o'r arbedion yr ydych wedi'u sicrhau er mwyn gwneud y toriadau hyn – er enghraifft, gostyngiad o £500,000 yng 'nghostau rhedeg' Cyllid Cymru.

2. Hoffem gael gwybod rhagor am y dulliau a ddefnyddir gan eich adran i nodi arbedion mewn ffordd systematig yn barhaus. Hoffem hefyd gael nodyn sy'n dangos yn union sut y sicrhawyd y gostyngiad o £16.5 miliwn yn y dyraniadau refeniw i gyllideb yr economi a gwyddoniaeth, ac sy'n nodi a yw'r gostyngiadau wedi'u cyflawni drwy arbedion effeithlonrwydd neu ostyngiadau mewn cyllid. Byddai gennym ddiddordeb hefyd cael gwybod eich barn ynghylch a ellid bod wedi gwneud unrhyw rai o'r arbedion cyfredol yn gynharach.

Cronfa Twf Economaidd Cymru

Gwnaethoch sôn am Gronfa Twf Economaidd Cymru, y mae ei chyllideb wedi'i gostwng i sero er gwaethaf y ffaith iddi gael ei chynllunio i helpu i greu swyddi a threchu tlodi. Gwnaethoch ddweud wrth y Pwyllgor y byddech yn gofyn am arian canolog i fusnesau penodol ar gyfer unrhyw raglenni yn y meysydd hyn yn y dyfodol. Nodoch hefyd eich bod wedi cynnal adolygiad o Gronfa Twf Economaidd Cymru.

3. Byddem yn gwerthfawrogi rhagor o wybodaeth am faint o gymorth a allai fod ar gael o'r gyllideb ganolog ar gyfer prosiectau a allai fod wedi cael eu hariannu'n flaenorol drwy Gronfa Twf Economaidd Cymru. Hoffem hefyd gael copi o'r adolygiad yr ydych wedi'i gynnal o Gronfa Twf Economaidd Cymru.

Dinas–ranbarthau ac Ardaloedd Menter

Gwnaethom ofyn ichi ynghylch y dyraniadau a wnaed i ddinas-ranbarthau ac ardaloedd menter a sut y gwnaethoch asesu eu heffeithiolrwydd.

4. Rydym yn edrych ymlaen at weld y wybodaeth y gwnaethoch ymrwmo i'w darparu am y prosiectau a'r gwariant hyd yma ym mhob un o'r ardaloedd menter, a gofynnwn eich bod yn edrych ar ffyrdd i gyflwyno data ar berfformiad a chyflawniadau pob ardal, er mwyn hwyluso gwaith craffu.

Twristiaeth a Digwyddiadau Mawr

Rydym yn croesawu eich ymrwymiad i gynnal y dyraniad cyfalaf o £2 miliwn ar gyfer twristiaeth ac yn nodi bod y rhanddeiliaid y buom yn siarad â hwy fel rhan o'n hymchwiliad i dwristiaeth o'r farn bod y Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth yn ddefnyddiol iawn. Nodwn hefyd fod eich cyllideb ar gyfer 2015-16 yn dangos dyraniad refeniw llai ar gyfer digwyddiadau mawr, yn unol â blaenoriaethau gwariant.

5. Rydych wedi cytuno i roi dadansoddiad i'r Pwyllgor o brosiectau twristiaeth a ariannwyd drwy'r Cynllun Cymorth Buddsoddi mewn Twristiaeth, yn ogystal â'r rhai a ariannwyd drwy gynlluniau cyfalaf eraill. Cynigioch hefyd ddarparu rhestr o ddigwyddiadau mawr a gefnogwyd ledled Cymru gyda manylion am eu heffaith economaidd, gan gynnwys yn benodol yr effaith economaidd ar fusnesau Cymru.

Band Eang

Mae tarddiad y cyllid cyfalaf ychwanegol o £10 miliwn ar gyfer Cyflymu Cymru yn aneglur o hyd. Gwnaethoch esbonio bod £12 miliwn wedi dod o

Lywodraeth y DU, gydag arian cyfatebol gan yr UE, ar gyfer cam mewnlenwi 1 cynllun Broadband Delivery UK.

6. Hoffai'r Pwyllgor gael eglurhad a yw'r £10 miliwn o gyllid cyfalaf a ddyrannwyd i Cyflymu Cymru yn 2015–16 yn wahanol i lefel y cyllid a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru pan ddyfarnwyd y contract i BT yn 2012. Hoffai'r Pwyllgor hefyd gael rhagor o fanylion am y cyllid a ddyrannwyd a'r canlyniadau a ddisgwylir o brosiect mewnlenwi cam 1, adolygiad Llywodraeth Cymru o Cyflymu Cymru a'r adolygiad annibynnol o waith Broadband Delivery UK. Byddai gennym ddiddordeb mewn gwybodaeth am sut y mae cynlluniau seilwaith band eang yng Nghymru yn gysylltiedig ag ardaloedd menter a mewnfuddsoddi.

Trafnidiaeth

Mae'r Pwyllgor yn nodi bod y gwaith o baratoi'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol yn anghyson â phroses y gyllideb, gan fod dyraniadau'r gyllideb o ran trafndiaeth wedi'u gwneud cyn i'r cynllun gael ei gwblhau. Rydym hefyd yn dal yn ansicr ynglŷn â sut y mae'r Cynllun yn cael ei werthuso o ran ei gyfraniad at amcanion y Rhaglen Lywodraethu a Strategaeth Drafnidiaeth Cymru, yn hytrach nag asesu prosiectau unigol a'u heffaith.

7. Hoffem gael rhagor o wybodaeth am y cysylltiad rhwng y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol a'r broses o bennu'r gyllideb a sut y mae'r cynllun yn ei gyfanrwydd yn cael ei werthuso o ran ei effaith ar Strategaeth Drafnidiaeth Cymru a'r Rhaglen Lywodraethu. At hynny, rydych eisoes wedi cytuno i anfon copi i'r Pwyllgor o adroddiad Sefydliad Polisi Cyhoeddus Cymru ar ddulliau o gynllunio trafndiaeth strategol.

Sonloch wrthym am arbedion o rhwng £3 miliwn a £4 miliwn yr ydych wedi'u gwneud yn y gyllideb cynnal a chadw ffyrdd o ganlyniad i newid y drefn arolygu.

8. Byddai'n ddefnyddiol pe gallech rannu manylion â'r Pwyllgor am yr arbedion a wnaed yn y gyllideb cynnal a chadw ffyrdd o ganlyniad i newidiadau i'r drefn arolygu, gan gynnwys natur y newidiadau a sut yr arweiniodd hyn at yr arbedion y gwnaethoch gyfeirio atynt.

Nodwn fod canllawiau Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol roi costau amcangyfrifedig a ffynonellau cyllid ar gyfer prosiectau a nodir yn eu Cynlluniau Trafnidiaeth Lleol. Fodd bynnag, gwnaethoch nodi na fyddai hyn yn ymarferol o ran y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol.

9. Hoffem gael eglurhad pellach o ran pam ei bod yn anymarferol i Lywodraeth Cymru ddarparu costau amcangyfrifedig ar gyfer prosiectau o dan y Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol, o ystyried bod gofyn i awdurdodau lleol wneud hynny.

Rydych wedi cytuno i egluro pa gyllideb a gâi ei defnyddio ar gyfer costau unrhyw her gyfreithiol yn ymwneud â ffordd liniaru'r M4. Edrychwn ymlaen at gael y wybodaeth honno, ond rydym yn dal yn bryderus am nifer o faterion eraill. Pan ysgrifennom atoch yn ystod yr haf, gofynnem ichi ddarparu manylion am unrhyw ddyraniadau yn y gyllideb ddrafft ar gyfer prosiect yr M4 o amgylch Casnewydd. Gwnaethoch esbonio yn y cyfarfod bod £7 miliwn o gyllid cyfalaf wedi'i ddyrannu i brosiect yr M4 ar gyfer 2015–16, ond nid oedd y wybodaeth honno yn eich papur. O ystyried maint a phwysigrwydd y prosiect, hoffem gael rhagor o fanylion am eich asesiad o fforddiadwyedd hirdymor y prosiect. Rydym yn deall efallai y bydd yn rhaid i chi weithio gyda'r Gweinidog Cyllid i ddarparu'r wybodaeth hon.

10. Hoffai'r Pwyllgor gael rhagor o wybodaeth am sut y bydd prosiect yr M4 yn cael ei ariannu ac ar ba sail yr ydych yn ystyried ei fod yn fforddiadwy.

O ran Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013, mae eich papur yn cyfeirio at rôl y Gweinidog Cyfoeth Naturiol, ond yn ystod y cyfarfod gwnaethoch awgrymu bod y cyfrifoldeb am hyn yn rhan o'ch portffolio chi.

11. Hoffai'r Pwyllgor gael eglurhad am eich rôl chi a rôl y Gweinidog Cyfoeth Naturiol o ran Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013.

Diolch ichi unwaith eto am gynorthwyo'r Pwyllgor wrth graffu ar y gyllideb ddrafft ar gyfer 2015-16. Edrychwn ymlaen at gael eich atebion i'r pwyntiau a godwyd yn y llythyr hwn.

Yn gywir,

William Graham AC, Cadeirydd y Pwyllgor Menter a Busnes

Copi at: Jocelyn Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

**Y Pwyllgor Menter a Busnes
Enterprise and Business Committee**

Huw Lewis AC
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau
Llywodraeth Cymru

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

21 Hydref 2014

Annwyl Weinidog

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16

Diolch am ddod i gyfarfod y Pwyllgor Menter a Busnes ar 16 Hydref ac am ymateb i'r llythyr a anfonwyd gennyf ar 24 Gorffennaf 2014, a oedd yn gofyn am wybodaeth am wariant ataliol, polisiau allweddol, blaenoriaethu ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu a darpariaeth ar gyfer deddfwriaeth.

Mae'r gwaith craffu eleni wedi canolbwyntio'n bennaf ar flaenoriaethau'r gyllideb a gwerth am arian. Mae ein gwaith craffu wedi ystyried hefyd a yw eich polisiau wedi cyfrannu at gyflawni eich tair thema drawsbynciol, sef swyddi a thwf, cyrhaeddiad addysgol a chefnogi plant, teuluoedd a chymunedau difreintiedig.

Mae'r Pwyllgor wedi gwneud nifer o argymhellion ichi eu hystyried ac ymateb iddynt.

Rydym hefyd yn anfon y llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Cyllid er mwyn llywio gwaith craffu strategol a chyffredinol y Pwyllgor hwnnw ar y gyllideb ddrafft. Bydd y llythyr hwn a'ch ateb chi yn cael eu cyhoeddi ar ein gwefan.

Cylch gwaith y Pwyllgor – Addysg Bellach

Mae'n werth nodi'n glir fod addysg bellach yn bennaf o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, sy'n gyfrifol am graffu ar ddysgu ymhlith pobl ifanc 14–19 oed. Fodd bynnag, mae sgiliau, cymwysterau galwedigaethol, dysgu yn y gymuned i oedolion a dysgu seiliedig ar waith oll o fewn cylch gwaith y Pwyllgor Menter a Busnes. Felly, mae addysg bellach yn berthnasol i waith craffu'r Pwyllgor hwn, o ran ei berthynas â'r agenda sgiliau a'r economi.

1. Gan fod y colegau addysg bellach yn un o'r darparwyr allweddol o ran dysgu seiliedig ar waith, hoffai'r Pwyllgor gael rhagor o fanylion am yr effaith y bydd y gostyngiadau mewn cyllid yn ei chael ar allu colegau addysg bellach i ddarparu cyrsiau galwedigaethol.

2. Nodwn, yn ôl yr Aseiad Integredig Strategol o Effaith gan Lywodraeth Cymru, y bydd yr effaith ar ddysgwyr 19 oed a hŷn yn waeth na'r effaith ar rai 16–18 oed. Mae gan y Pwyllgor rai pryderon ynghylch yr effaith bosibl ar yr economi yng Nghymru a'r agenda sgiliau ac mae'n annog Llywodraeth Cymru i barhau i ystyried goblygiadau'r ffordd y mae wedi blaenoriaethu'r arian sydd ar gael.

Prentisiaethau

Yn sgil y gostyngiad mewn cyllid ar gyfer prentisiaethau, amcangyfrifodd y Dirprwy Weinidog a'i swyddogion y bydd nifer y rhai sy'n dechrau prentisiaethau o'r newydd yn disgyn i lefel o 17,000–19,000, o gymharu ag uchafbwynt o 28,000 ym mlwyddyn academiaidd 2012/13. Mynegwyd pryderon gan Ffederasiwn Hyfforddiant Cenedlaethol Cymru y byddai nifer y dechreuwyr newydd yn gostwng yn fwy nag amcangyfrif y Dirprwy Weinidog, ond dywedodd y Dirprwy Weinidog y dylai'r £5 miliwn o arian ychwanegol

olygu bod modd cyrraedd yr amcangyfrif.

3. Hoffem gael sicrwydd bod ffigur y Dirprwy Weinidog o ran nifer y dechreuwyr newydd ar gyfer 2015/16, sef 17,000–19,000, wedi cael ei amcangyfrif yn gywir a gofynnwn hefyd am eglurhad o'r ffordd y caiff y ffigur hwn ei fonitro yn y dyfodol.

4. Mae'r uchafbwynt o ran dechreuwyr newydd a gofnodwyd ym mlwyddyn academaidd 2012/13, sef 28,000, llawer yn fwy na nifer y dechreuwyr newydd a gofnodwyd mewn unrhyw flwyddyn academaidd arall ers dechrau'r cynllun prentisiaeth. Hoffem gael cadarnhad a gynhaliwyd arfarniad datblygu cynaliadwy cyn i gynllun Prentisiaeth Llywodraeth Cymru gael ei roi ar waith.

5. Hoffem gael cadarnhad hefyd a oes cronfa wrth gefn ar gyfer arian ychwanegol os na chyrhaeddir yr amcangyfrif ar gyfer dechreuwyr newydd ym mlynnyddoedd academaidd 2014/15 neu 2015/16.

6. Hoffem ddadansoddiad o nifer amcangyfrifedig y dechreuwyr newydd ar gyfer 2015/16 yn y meysydd blaenoriaeth priodol (Prentisiaethau Uwch a phobl ifanc 16–24 oed) a'r meysydd nad ydynt yn flaenoriaeth, fesul sector.

Cydraddoldeb

Rydym yn pryderu am effeithiau negyddol posibl cynigion y gyllideb ar brentisiaethau i bobl dros 25 oed, yn enwedig dysgwyr sy'n fenywod.

Dywedodd y Dirprwy Weinidog fod asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb wedi'i gynnal i werthuso effaith y gostyngiad mewn cyllid ar gyfer prentisiaethau yn 2015–16. Dangosodd yr asesiad hwn fod y sefyllfa rhwng y rhywiau ychydig yn fwy cyfartal erbyn hyn mewn prentisiaethau y mae menywod wedi bod yn flaenllaw ynddynt yn draddodiadol. Fodd bynnag, nid oedd fawr ddim

tystiolaeth i ddangos bod y sefyllfa rhwng y rhywiau wedi newid o gwbl mewn prentisiaethau y mae dynion wedi bod yn flaenllaw ynddynt yn draddodiadol.

7. Hoffem gael rhagor o fanylion am sut yr ydych yn bwriadu monitro a gwerthuso effaith cynigion y gyllideb ar y cohort sy'n hŷn na 25 oed a'r anghydraddoldebau posibl rhwng y rhywiau.

Twf Swyddi Cymru

Mae cyllideb ddrafft 2015–16 yn dangos gostyngiad yn y cyllid ar gyfer Twf Swyddi Cymru i £9.3 miliwn. Yn ôl eich papur, bydd hyn yn arwain at 15% neu 600 yn llai o gyfleoedd yn 2015–16, er bod targed Llywodraeth Cymru o ddarparu 16,000 o gyfleoedd dros 4 blynedd wedi'i fodloni. Yn ystod y sesiwn graffu ar y gyllideb, dywedodd y Dirprwy Weinidog y byddai'r gostyngiad mewn cyllid yn arwain at lai o ddechreuwr newydd yn 2015–16, ac awgrymodd y byddai'r niferoedd yn lleihau rywfaint yn ystod y flwyddyn (2014–15).

Dywedodd y Dirprwy Weinidog yn ei thystiolaeth:

“We believe that the in-year cuts will cause around 1,000 fewer starts and around 600 otherwise; so, around 1,500 or 1,600.”

8. Hoffem gael eglurhad ynghylch faint yn llai o ddechreuwr newydd a ragwelir; faint y bydd y niferoedd yn lleihau yn ystod y flwyddyn yn 2014–15, a faint y byddant yn lleihau yn 2015–16.

9. Mae gan y Pwyllgor ddiddordeb yn y ffordd y bydd y gostyngiad yn nifer y cyfleoedd yn effeithio ar elfennau gwahanol y rhaglen. Hoffem hefyd gael dadansoddiad o faint yn llai o gyfleoedd a ragwelir fesul elfen, o ran y sector preifat, y trydydd sector, hunangyflogaeth a graddedigion a chadarnhad a oes unrhyw un o'r elfennau hyn wedi'u blaenoriaethu yng nghyllid 2015–16.

10. At hynny, a oes unrhyw sectorau diwydiant penodol wedi'u blaenoriaethu o ran creu cyfleoedd Twf Swyddi Cymru?

Cyllid Ewropeaidd

Dywedodd y Dirprwy Weinidog fod trafodaethau wedi'u cynnal â Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO) a'i fod yn cytuno â chynnydd yn y cyfraddau ymyrryd a fydd yn fodd i sicrhau rhagor o arian o Gronfeydd Strwythurol Ewropeaidd nag a fyddai wedi bod yn bosibl fel arall. Dywedodd y Dirprwy Weinidog fod adolygiad ar raddfa fawr o brosiectau Cronfa Gymdeithasol Ewrop wedi'i gynnal a arweiniodd at ad-drefnu'r arian er mwyn canolbwyntio ar brosiectau penodol.

11. Cytunodd y Dirprwy Weinidog i ddarparu rhagor o wybodaeth am y potensial ar gyfer cyfraddau ymyrraeth gwell a gafodd eu hail-negodi gyda WEFO a byddem hefyd yn croesawu gwybodaeth bellach am sut y defnyddiwyd cronfeydd Ewropeaidd i sicrhau mwy o werth am arian yn dilyn yr adolygiad o brosiectau Cronfa Gymdeithasol Ewrop.

Dysgu Seiliedig ar Waith yn y sector Gofal Cymdeithasol

Hoffai'r Pwyllgor dynnu sylw at bwysigrwydd datblygu gweithlu gofal cymdeithasol a denu pobl ifanc yn arbennig i weithio yn y sector. Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol bod camau'n cael eu cymryd yng nghyswllt cyd-fuddsoddiad mewn sgiliau a hyfforddiant ar ôl 19 oed gan y llywodraeth a chyflogwyr, ond mae'n credu y dylai'r grŵp oedran 16 i 18 oed hefyd gael ei dargedu ar gyfer dysgu seiliedig ar waith a phrentisiaethau yn y sector gofal cymdeithasol. Rhoddodd y Dirprwy Weinidog ymateb cadarnhaol i'r awgrym o weithio gyda Fforwm Gofal Cymru ar y mater hwn, gan ddatgan ei hymrwymiad i gynnal trafodaethau â chydweithwyr yn Llywodraeth Cymru ym maes iechyd a

gofal cymdeithasol.

12. Byddem yn gwerthfawrogi cael y wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw drafodaethau a gynhaliwyd gyda sefydliadau yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol ac yn Llywodraeth Cymru ar y mater o dargedu'r grŵp oedran 16–18 oed ar gyfer prentisiaethau dysgu seiliedig ar waith.

Addysg Uwch

Rydym yn ymwybodol o'r adolygiad sy'n cael ei gynnal ar hyn o bryd gan yr Athro Syr Ian Diamond i gyllid addysg uwch yng Nghymru, yn ogystal â Bil Addysg Uwch (Cymru) sy'n cynnig newidiadau i'r drefn lywodraethu.

13. Byddem yn dal yn hoffi cael eglurhad pellach am sut y mae Llywodraeth Cymru yn sicrhau a monitro, gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (HEFCW), bod blaenoriaethau'r Gweinidog ar gyfer y sector addysg uwch yn cael eu cyflawni, yn enwedig astudiaethau ôl-radd, ariannu gwaith ymchwil, STEM, pynciau drud, mentrau ehangu mynediad a monitro sut mae gwerth am arian yn cael ei gyflawni.

Entrepreneuriaeth Ieuenctid

Bydd y Gweinidogion yn ymwybodol o bwysigrwydd entrepreneuriaeth ieuenctid i'r Pwyllgor hwn ar ôl cynnal ymchwiliad a chyhoeddi adroddiad ar y pwnc hwn ym mis Tachwedd 2013.

Er ein bod yn gwerthfawrogi bod cyllid yn ei le, yn ôl y wybodaeth a ddarparwyd gan y Gweinidog, nid oes cyllideb benodedig i gefnogi Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Entrepreneuriaeth Ieuenctid.

14. Byddem yn gwerthfawrogi rhagor o fanylion am sut y bydd Llywodraeth

Cymru yn sicrhau bod Entrepreneuriaeth Ieuenctid yn cael blaenoriaeth mewn cyllidebau eraill a sut y caiff yr effaith ar hyrwyddo entrepreneuriaeth ieuenctid ei gwerthuso.

Gyrfa Cymru

Cafwyd gostyngiad sylweddol yng nghyllideb Gyrfa Cymru o £10.5 miliwn yn 2015–16 (–34%) o gymharu â Chyllideb Atodol 2014–15. O ganlyniad i gynigion y gyllideb, rydych chi a'r Dirprwy Weinidog wedi sôn am yr angen am newid yng nghylch gwaith Gyrfa Cymru, gan newid ffocws i ganolbwyntio ar wasanaethau ar-lein.

15. Gyda'r Aelodau yn codi pryderon am symud i ffwrdd o wasanaethau wyneb-yn-wyneb at fwy o ddarpariaeth ar-lein, rydym yn croesawu cytundeb y Dirprwy Weinidog i adolygu'r sefyllfa os bydd y galw am wasanaethau wyneb-yn-wyneb yn fwy nag amcangyfrifon Llywodraeth Cymru.

16. Byddem yn hoffi rhagor o fanylion am sut yr ydych yn bwriadu gwerthuso a monitro effaith y toriadau yn y gyllideb ar y grwpiau hynny sy'n defnyddio gwasanaethau Gyrfa Cymru, yn enwedig yn sgil newid ffocws i ganolbwyntio ar wasanaethau ar-lein.

Diolch am gynorthwyo'r Pwyllgor yn ei waith craffu, ac edrychwn ymlaen at gael eich atebion i'r pwyntiau a godwyd yn y llythyr hwn cyn gynted â phosibl.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "William Graham". The signature is written in a cursive style with a large, prominent initial 'W'.

William Graham AC

Cadeirydd y Pwyllgor Menter a Busnes

Copi at: Jocelyn Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol
Health and Social Care Committee

Mark Drakeford AC

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

Vaughan Gething AC

Y Dirprwy Weinidog Iechyd

24 Hydref 2014

Annwyl Weinidogion,

Cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16

Diolch i chi am ddod i gyfarfod y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar 16 Hydref 2014 i drafod Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015–16. Yn ystod y cyfarfod trafododd yr Aelodau nifer o themâu sy'n berthnasol i gylch gwaith y Pwyllgor, gan gynnwys rhai materion iechyd a gofal cymdeithasol sydd hefyd yn berthnasol i'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg.

Diben y llythyr hwn yw tynnu sylw at y materion allweddol a nodwyd gan y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ystod ei waith craffu. Mae'r rhain i'w gweld yn Atodiad A. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae'r materion a godwyd wedi cael eu labelu yn unol â phedair egwyddor craffu ariannol da: fforddiadwyedd, blaenoriaethu, gwerth am arian, a phroses y gyllideb.

Bydd y llythyr hwn yn cael ei rannu gyda'r Pwyllgor Cyllid i gynorthwyo ei waith craffu troswaol ar y Gyllideb Ddrafft. Byddai'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn croesawu cael y wybodaeth ychwanegol y gofynnir amdani yn Atodiad A cyn gynted â phosibl er mwyn bod yn sail i'r drafodaeth derfynol ar Gyllideb Ddrafft 2015–16 Llywodraeth Cymru.

Bae Caerdydd
Cardiff Bay
CF99 1NA

Ffôn/Tel: 029 2089 8403

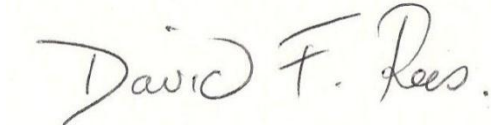
Tudalen y pecyn 133
E-bostwch y Pwyllgor Cyllid HSCCommittee@wales.gov.uk

Trydar/Twitter: [@iechyd_senedd](https://twitter.com/iechyd_senedd) / [@seneddhealth](https://twitter.com/seneddhealth)

Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg/We welcome correspondence in both English and Welsh

Bydd y llythyr hefyd yn cael ei rannu gyda'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg sydd, at ddiben defnyddio eich amser yn effeithiol, wedi gofyn i'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol arwain ar faterion sy'n ymwneud ag iechyd a gwasanaethau cymdeithasol (gweler y llythyr yn Atodiad B). Gan nad oedd amser yn caniatáu i Aelodau godi'r cwestiynau a ofynnir yn y llythyr yn Atodiad B, byddai'r Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn ddiolchgar o gael ateb ysgrifenedig gennych i'r cwestiynau hyn.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "David F. Rees." The signature is written in a cursive style.

David Rees AC

Cadeirydd y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Cc:

Jocelyn Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Ann Jones AC, Cadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

ATODIAD A: Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16 – materion allweddol a nodwyd gan y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

1. Dyranid refeniw ychwanegol ar gyfer gwasanaethau'r GIG yn 2015–16

(Egwyddor: blaenoriaethu)

Mae'r newid mwyaf yng Nghyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2015–16 yn deillio o ddyranid ychwanegol o £225 miliwn yn unol â blaenoriaeth Llywodraeth Cymru i gefnogi'r GIG yng Nghymru. At ei gilydd, mae Cyllideb Ddrafft 2015–16 yn cynnwys arian refeniw ychwanegol o £273 miliwn (4.8%) ym Maes Rhaglenni Gwariant Refeniw Cyflawni'r GIG ar gyfer 2015–16 o gymharu â 2014–15.¹ Nid yw'r newid hwn yn adlewyrchu'r cyhoeddiad o £200 miliwn y bwriedir ei ddyrannu i'r GIG yn 2014–15 drwy gyfrwng y Gyllideb Atodol nesaf.²

Mae'r Pwyllgor yn cydnabod casgliad adroddiad Ymddiriedolaeth Nuffield a gyhoeddwyd yn ddiweddar, sy'n nodi mewn cyd-destun o gynnydd mewn costau, cynnydd yn y galw, poblogaeth sy'n heneiddio, a thwf yn nifer y bobl sy'n dioddef o gyflyrau cronig, bod angen ymateb arloesol a chyllid ychwanegol er mwyn i'r GIG barhau i ddarparu gwasanaethau diogel o ansawdd uchel.³ Mae'r Pwyllgor hefyd yn cydnabod bod y dyranid refeniw ychwanegol ar gyfer 2015–16 yn adlewyrchu'r amcangyfrifon a amlinellwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn ei waith ar gyllid y GIG yn y blynyddoedd diwethaf.⁴ Yn ogystal, mae cysylltiad agos rhwng y cyllid ychwanegol o £200 miliwn a gyhoeddwyd ar gyfer 2014–15 a'r amcangyfrif diweddaraf o fwllch cyllido £198 miliwn yn y flwyddyn gyfredol. Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r cyllid ychwanegol a ddyrannwyd ar gyfer y blynyddoedd ariannol 2014–15 a 2015–16.

Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol o'r pwyslais yn adroddiad Ymddiriedolaeth Nuffield ar bwysigrwydd gwelliannau mewn effeithlonrwydd, cynhyrchiant a darparu gwasanaethau i sicrhau dyfodol hirdymor y GIG yng Nghymru. Mae'r Pwyllgor yn cytuno â'r farn hon, a barn Archwilydd Cyffredinol Cymru, sydd wedi nodi y bydd "yn anodd i GIG Cymru wneud cynnydd heb newid

¹ Llywodraeth Cymru, [Cyllideb Ddrafft 2015-2016 Blaenoriaethau i Gymru](#), Medi 2014

² Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Cofnod o Drafodion y Cyfarfod Llawn](#), 30 Medi, 2014

³ Ymddiriedolaeth Nuffield, [Degawd o galedi yng Nghymru? Y pwysau cyllido yn wynebu'r GIG yng Nghymru hyd at at 2025/26](#), Mehefin 2014

⁴ Archwilydd Cyffredinol Cymru, [GIG Cymru: Trosolwg o Berfformiad Ariannol a Pherfformiad Gwasanaethau 2013-14](#), 13 Hydref 2014

trawsnewidiol".⁵ Yn hynny o beth, byddai'r Pwyllgor yn croesawu rhagor o wybodaeth gan Lywodraeth Cymru ynghylch sut y bydd yn monitro ac yn sicrhau bod yr arian refeniw ychwanegol ar gyfer y blynyddoedd ariannol 2014–15 a 2015–16 yn arwain at ddiwygio gwasanaethau'n ystyrlon a chanlyniadau cadarnhaol i gleifion, yn hytrach na chael ei ddefnyddio gan fyrddau iechyd i fynd i'r afael â diffygion ar ddiwedd blwyddyn yn deillio o fodelau gofal heb eu newid.

2. Fformiwla dyrannu adnoddau (Townsend) a dosbarthu cyllid ychwanegol

(Egwyddor: proses y gyllideb/gwerth am arian)

Dywedwyd wrth y Pwyllgor y bydd tua £200 miliwn o'r £225 miliwn o gyllid refeniw ychwanegol ar gyfer 2015–16 yn cael ei ddyrannu yn bennaf drwy'r fformiwla Townsend diwygiedig, gan gyfeirio at wybodaeth yn y cynlluniau ariannol tymor canolig. Dywedodd y Gweinidog y bydd y dyraniadau'n cael eu gwneud mor hwyr â phosibl yng nghylch y gyllideb er mwyn i benderfyniadau gael eu seilio ar y tueddiadau diweddaraf o ran y boblogaeth a'r data diweddaraf sy'n seiliedig ar anghenion.⁶ Bydd hyn yn dod i ben cyn i lythyrau dyraniad ffurfiol gael eu hanfon ym mis Ionawr 2015.⁷

Mae'r Pwyllgor yn cydnabod pwysigrwydd defnyddio fformiwla dryloyw sy'n seiliedig ar dystiolaeth i sicrhau dull cynaliadwy o ddyrannu cyllid i fyrddau iechyd yn y dyfodol. Byddai'r Pwyllgor yn croesawu rhagor o fanylion ar ddosbarthiad y cyllid ychwanegol hwn ar ôl i hynny gael ei wneud, gan gynnwys gwybodaeth am sut y mae cynlluniau tymor canolig integredig byrddau iechyd wedi dylanwadu ar benderfyniadau.

3. Lleihad mewn cyllid llywodraeth leol a'i effaith

(Egwyddor: blaenoriaethu/fforddiadwyedd)

Mae'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2015–16 yn amlinellu gostyngiad o £154 miliwn (3.5%) yn y Cymorth Ariannol ar gyfer Gweithredu gan Lywodraeth Leol. Noda'r ddogfen naratif sy'n cyd-fynd â'r Gyllideb Ddrafft fod £10 miliwn ychwanegol wedi cael ei ddyrannu i lywodraeth leol er mwyn cydnabod y

---

⁵ Archwilydd Cyffredinol Cymru, [GIG Cymru yn mantoli'r Gyllideb yn 2013-14 er gwaethaf perfformiad cymysg yn erbyn targedau gwasanaeth](#), Hydref 13, 2014

⁶ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[para 16\]](#) 16 Hydref 2014

⁷ Ibid, [HSC\(4\)-24-14 Papur 5 - tystiolaeth ysgrifenedig gan y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd](#), 16 Hydref 2014

pwysau y bydd gwasanaethau cymdeithasol yn eu hwynebu o ganlyniad i'r gostyngiad yn y gyllideb gyffredinol. Noda hefyd y byddai cyllid o £67.5 miliwn yn cael ei gynnal o fewn y *Prif Grŵp Gwariant Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol* i gefnogi trawsnewid polisi sy'n sail i ddarparu gofal cymdeithasol yng Nghymru.⁸

Mae Aseiad Effaith Strategol Integredig Llywodraeth Cymru sy'n cyd-fynd â dogfennau'r Gyllideb Ddrafft yn tynnu sylw at y canlynol:

- mae gwasanaethau gofal cymdeithasol yn wynebu cynnydd gwirioneddol yn y galw;
- mae nifer y plant sy'n derbyn gofal a'r rhai sydd ar y gofrestr amddiffyn plant yn cynyddu;
- mae nifer y bobl hŷn a chanddynt anghenion gofal cymhleth yn cynyddu;
- mae nifer y bobl sy'n cofrestru gydag awdurdodau lleol fel rhai ag anabledd dysgu yn cynyddu.⁹

Mae'r Pwyllgor yn pryderu, felly, y bydd y gostyngiad sylweddol yn y dyraniad llywodraeth leol ar gyfer 2015–16 yn cael effaith negyddol ar ddarparu gwasanaethau cymdeithasol. Mae'r Pwyllgor hefyd yn pryderu y gallai gostyngiad effeithio ar ddarparu gwasanaethau llywodraeth leol sy'n cefnogi gwell iechyd ac adferiad corfforol a meddyliol o weithdrefnau meddygol. At hynny, o ystyried y cysylltiadau pwysig rhwng gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol, mae'r Pwyllgor yn pryderu y gallai'r gostyngiadau sylweddol arfaethedig yn y dyraniad llywodraeth leol roi pwysau ar gynaliadwyedd hirdymor gwasanaethau iechyd yn ogystal â gofal cymdeithasol.

4. Y Gronfa Gofal Canolraddol

(Egwyddor: blaenoriaethu/gwerth am arian)

Un o flaenoriaethau Llywodraeth Cymru yw sicrhau mwy o integreiddio o ran iechyd a gwasanaethau cymdeithasol. Mae'r agenda integreiddio wedi cael ei hannog drwy greu'r Gronfa Gofal Canolraddol ("y Gronfa"), ymysg pethau eraill.

---

⁸ Llywodraeth Cymru, [Cyllideb Ddrafft 2015-2016 Blaenoriaethau i Gymru](#), Medi 2014

⁹ Ibid, [Cyllideb Ddrafft 2015-16 Aseiad Effaith Strategol Integredig](#), 30 Medi, 2014

Roedd y Gyllideb Derfynol ar gyfer 2014–15 yn cynnwys £35 miliwn o arian refeniw o fewn y dyraniad llywodraeth leol a chyfalaf gwerth £15 miliwn yn y gyllideb tai ac adfywio i greu'r Gronfa. Ei nod oedd meithrin trefniadau cydweithio effeithiol ar draws y meysydd iechyd, gwasanaethau cymdeithasol, tai, y trydydd sector a'r sectorau annibynnol a fyddai'n:

"helpu pobl i gadw eu hannibyniaeth ac aros yn eu cartrefi eu hunain [...] osgoi derbyniadau diangen i'r ysbyty, derbyniadau amhriodol i ofal preswyl, yn ogystal ag osgoi oedi wrth ryddhau o'r ysbyty".¹⁰

Yn unol â'r bwriad a nodwyd yn flaenorol gan y Gweinidog, gwnaed y dyraniad am flwyddyn yn unig ac nid oes dim darpariaeth ar gyfer y Gronfa yn y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2015–16.

Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r wybodaeth a ddarparwyd gan y Gweinidog a ddywedodd fod rhai byrddau iechyd ac awdurdodau lleol, yn absenoldeb y Gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf, ac o ystyried yr arbedion a gyflawnir yn sgil ei defnyddio, yn bwriadu dyrannu cyllid o fannau eraill i barhau â'r gwaith a ysgogwyd gan y Gronfa. Eglurodd y Gweinidog hefyd y bydd yn ystyried a allai rhan o'r cyllid refeniw ychwanegol gwerth £25 miliwn sydd heb ei ddyrannu ar gyfer gwasanaethau'r GIG ar gyfer 2015–16 o bosibl gael ei ddefnyddio i ariannu gwasanaethau y profwyd eu bod yn llwyddiannus gan y Gronfa yn 2014–15.¹¹

Er bod y Pwyllgor yn cydnabod na all Llywodraeth Cymru ariannu pob menter yn yr hinsawdd economaidd sydd ohoni, mae'n pryderu na ddylai'r gwaith da a alluogwyd gan y Gronfa gael ei gollu yn absenoldeb y dyraniad penodol hwn. Mae blaenoriaethu'r mathau hyn o fentrau arloesol ac integredig sy'n arbed arian, ym marn y Pwyllgor, yn un o'r prif ffyrdd y gall Llywodraeth Cymru gyflawni'r broses ddiwygio sydd ei hangen i sicrhau gwasanaethau iechyd a gwasanaethau cymdeithasol cynaliadwy. Yn y tymor byr, byddai'r Pwyllgor yn croesawu rhagor o wybodaeth gan y Gweinidog ynghylch sut y bydd yn monitro ac yn sicrhau y bydd y camau cadarnhaol a gymerwyd o ganlyniad i fodolaeth y Gronfa yn parhau ar ôl i'w chyllid ddod i ben ar ddiwedd 2014–15. Yn y tymor hwy, byddai'r Pwyllgor yn croesawu diweddariad am a fydd y £25

---

¹⁰ Datganiad ysgrifenedig Llywodraeth Cymru, [Y Gronfa Gofal Canolraddol](#), 20 Mai, 2014

¹¹ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[paragraffau 88-90\]](#), 16 Hydref 2014

miliwn sydd heb ei ddyrannu yn cael ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau gofal canolraddol.

5. Gwariant ataliol

(Egwyddor: blaenoriaethu/gwerth am arian)

Mae'r Gweinidog yn amcangyfrif bod £105 miliwn, sef 2% o gyfanswm cyllideb refeniw y maes Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, yn canolbwyntio ar atal problemau ac ysgafnhau'r galw am wasanaethau yn y dyfodol. Drwy ofyn am wybodaeth am ddyraniadau ar gyfer gwasanaethau ataliol, mae'r Pwyllgor yn cydnabod bod atal yn elfen sy'n gynwysedig mewn sawl maes gwariant iechyd a gwasanaethau cymdeithasol.

Dyweddodd y Dirprwy Weinidog wrth y Pwyllgor fod ystod o fentrau traws-sectoraidd a thraws-adrannol ar waith, gan gynnwys y Rhaglen Heneiddio'n Iach a chynlluniau atgyfeirio cleifion i wneud ymarfer corff. Cyfeiriodd hefyd at bwysigrwydd y rhaglen imiwneiddio fel rhan o'r agenda ataliol. Aeth y Dirprwy Weinidog ymlaen i ddweud bod cydnabyddiaeth bod angen deialog ar draws adrannau a sefydliadau partner o ran yr agenda ataliol.¹²

Mae'r Pwyllgor yn croesawu sicrwydd y Dirprwy Weinidog bod gwaith yn y maes hwn yn symud i'r cyfeiriad cywir. Serch hynny, mae'r Pwyllgor yn nodi ei sylw bod cyflymder y newid yn parhau i fod yn her. At hynny, mae'r Pwyllgor yn pryderu y gallai'r gostyngiadau yng nghyllideb llywodraeth leol leihau'r gwariant cyffredinol ar wasanaethau ataliol gan fod gwasanaethau awdurdodau lleol yn aml yn ataliol o ran eu natur. Er mwyn diogelu cynaliadwyedd y systemau iechyd a gofal cymdeithasol yn y dyfodol, mae'r Pwyllgor yn disgwyl i Lywodraeth Cymru ymdrechu'n galetach yn y maes hwn a chanolbwyntio ar y trawsnewidiad sydd ei angen o ran dylunio gwasanaethau er mwyn newid o ddull adweithiol i ddull rhagweithiol.

6. Cyfalaf

(Egwyddor: fforddiadwyedd)

Yn 2015–16, bydd gostyngiad o £65 miliwn yng nghyfanswm y dyraniadau cyfalaf ar gyfer Maes Rhaglenni Gwariant Cyflawni'r GIG, sef gostyngiad o 23% o gymharu â'r ffigurau diweddaraf ar gyfer 2014–15. Ym mhapur y Gweinidog

---

¹² Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[paragraffau 120-122\]](#), 16 Hydref 2014

i'r Pwyllgor dywedir bod hyn wedi digwydd o ganlyniad i gyllid afreolaidd a ddarparwyd yn 2014–15 nad yw'n cael ei gario ymlaen i 2015–16.¹³

Er mwyn ymateb i'r gostyngiad yn y gyllideb gyfalaf, eglurodd y Gweinidog i'r Pwyllgor y bydd ymarfer blaenoriaethu yn cael ei gynnal ar gyfer prosiectau cyfalaf. Dywedodd ei bod yn debygol o fod yn ofynnol i bob cais am gyllid cyfalaf yn y dyfodol ddangos ei allu i sicrhau arbedion refeniw a newid mewn gwasanaeth cyn cael ei gymeradwyo.¹⁴ Ceisiodd y Gweinidog i roi sicrwydd i'r Pwyllgor fod anghenion cyllid cyfalaf y cynlluniau ad-drefnu gwasanaethau yng Nghymru yn parhau i fod yn fforddiadwy ac na fu unrhyw newid mewn perthynas ag argaeledd cyllid canolog ar gyfer Canolfan Gofal Arbenigol a Chritigol Gwent.¹⁵ Aeth y Gweinidog ymlaen i fynegi ei siom nad yw Llywodraeth Cymru mewn sefyllfa eleni na'r flwyddyn nesaf i gynyddu'r cyllid cyfalaf dewisol. Yn gysylltiedig â hyn, dywedodd os bydd unrhyw danwariant cyfalaf yn dod i'r amlwg yn ystod 2015–16 y bydd yn ystyried dyrannu'r cyllid yn uniongyrchol i Fyrddau Iechyd er mwyn adnewyddu cyfarpar.¹⁶

Mae papur y Gweinidog i'r Pwyllgor yn cyfeirio at fynd ar drywydd dulliau cyllido arloesol gan sefydliadau iechyd perthnasol, a'r mwyaf datblygedig o'r rhain yw menter Ymddiriedolaeth GIG Felindre i ariannu canolfan ganser arbenigol newydd. Nododd hefyd fod trafodaethau ar y gweill i ymchwilio i hyfywedd defnyddio modelau arloesol i ariannu datblygiadau i'r ystâd gofal sylfaenol, a bod nifer o fyrddau iechyd unigol bellach yn cynnig syniadau.¹⁷

Mae'r Pwyllgor yn pryderu am y gostyngiad cyffredinol mewn cyllid cyfalaf a byddai'n croesawu gwybodaeth bellach am sut y bydd yr ymarfer blaenoriaethu cyfalaf newydd yn gweithio'n ymarferol. Mae'r Pwyllgor yn croesawu'r ffaith yr ymchwilir i ddulliau ariannu arloesol a bydd yn cymryd diddordeb brwd mewn polisi a datblygiadau deddfwriaethol yn y dyfodol a fydd yn angenrheidiol i fod yn sail i'r modelau ariannol hyn.

---

¹³ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [HSC\(4\)-24-14 Papur 5 - tystiolaeth ysgrifenedig gan y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd](#), 16 Hydref 2014

¹⁴ Ibid, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[para 105\]](#), 16 Hydref 2014

¹⁵ Ibid, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[paragraffau 108-110\]](#), 16 Hydref 2014

¹⁶ Ibid, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[para 115\]](#), 16 Hydref 2014

¹⁷ Ibid, [HSC\(4\)-24-14 Papur 5 - tystiolaeth ysgrifenedig gan y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd](#), 16 Hydref 2014

7. Gwasanaethau iechyd meddwl a'r cyllid a glustnodir

(Egwyddor: blaenoriaethu/proses y gyllideb)

Mae'r rhan fwyaf o'r cyllid ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl wedi'i gynnwys o fewn y dyraniadau iechyd meddwl sydd wedi'u clustnodi ar gyfer byrddau iechyd. Yn gynwysedig yn hyn mae'r cyllid ar gyfer Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS), ond nid yw gwariant ar CAMHS wedi'i glustnodi ar wahân.

Yng ngoleuni cyfeiriadau blaenorol at gyfyngiadau monitro cydymffurfiaeth â'r dyraniadau iechyd meddwl wedi'u clustnodi, mae'r Pwyllgor yn croesawu adolygiad a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru o'r dull clustnodi ac yn edrych ymlaen at ei gasgliadau yn 2015. Mae'r Pwyllgor yn nodi nad yw'r Gweinidog yn dymuno achub y blaen ar gasgliadau'r adolygiad, ond mae'n cwestiynu ymarferoldeb cyflwyno swm wedi'i glustnodi o fewn swm wedi'i glustnodi. Mae'r Pwyllgor yn croesawu ffocws y Gweinidog ar sicrhau canlyniadau da i gleifion yn hytrach nag aros yn gaeth i unrhyw fodel cyllido penodol. At hynny, mae'r Pwyllgor yn croesawu sicrwydd y Gweinidog y bydd ei ffocws ar CAMHS yn ddi-ildio ac y bydd gwasanaethau'n cael eu dwyn i gyfrif am eu perfformiad.¹⁸ Mae'r Pwyllgor yn gobeithio y bydd y wybodaeth hon yn helpu i lywio ymchwiliad presennol y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg i CAMHS.

Byddai'r Pwyllgor yn croesawu rhagor o fanylion ynghylch dyrannu arian i'r maes iechyd meddwl gan ei bod yn ymddangos fod gwybodaeth wedi cael ei chyflwyno mewn fformat gwahanol yn nogfennau'r Gyllideb Ddrafft eleni. Yn ogystal, byddai'r Pwyllgor yn croesawu eglurhad ynghylch a oedd y dyraniad wedi'i glustnodi ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl wedi cynyddu yn unol â chwyddiant ers ei sefydlu.

8. Deddfwriaeth

(Egwyddor: fforddiadwyedd/gwerth am arian)

Mae rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cymru ym maes iechyd a gofal cymdeithasol wedi bod yn uchelgeisiol yn ystod y Pedwerydd Cynulliad. Mae Deddf Sgorio Hylendid Bwyd (Cymru) 2013, Deddf Trawsblannu Dynol (Cymru) 2013, a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 i gyd yn

---

¹⁸ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[para 51\]](#), 16 Hydref 2014

ddeddfau y mae darnau sylweddol o is-ddeddfwriaeth yn deillio ohonynt ac y mae angen cyllid arnynt. Yn ogystal, caiff cyllid ei ddyrannu ar gyfer darpariaethau sydd wedi'u cynnwys ym Mesur Gwneud lawn am Gamweddau'r GIG (Cymru) 2008 a Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010. Mae papur y Gweinidog yn nodi y bydd cynigion ar gyfer deddfwriaeth ym meysydd iechyd y cyhoedd a rheoleiddio ac arolygu gwasanaethau cymdeithasol yn creu gwariant yn ystod y flwyddyn ariannol 2015–16, ond bod gwaith yn mynd rhagddo i asesu eu heffaith ariannol bosibl yn y blynyddoedd dilynol. Bydd y Pwyllgor yn cymryd diddordeb brwd yn agweddau ariannol y ddau Fil os cânt eu cyflwyno a'u cyfeirio i'w hystyried, yn ôl y disgwyl, yn ystod 2015.

Mewn perthynas â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, mae papur y Gweinidog yn datgan y bydd rhagor o waith ar asesu costau a manteision ei gweithredu yn cael ei wneud wrth i is-ddeddfwriaeth berthnasol gael ei datblygu. Aiff ymlaen i ddweud:

“The outcomes of this work should be viewed against the broader background of a system developed to be revenue-neutral through shifting the focus and burden of cost towards supporting well-being, earlier intervention and citizen voice and away from late-stage, high intensity, intrusive and high cost interventions”.¹⁹

Mae'r papur hefyd yn nodi y bydd Llywodraeth Cymru yn darparu tair blynedd o gyllid trosiannol – gan gynnwys £3 miliwn yn 2015–16 – i lywodraeth leol a'i phartneriaid i'w cynorthwyo i dalu costau mabwysiadu ffordd newydd o weithio a gyflwynwyd gan y Ddeddf. Mae'r Pwyllgor wedi ymrwmo i ystyried y rheoliadau sy'n deillio o'r Ddeddf a bydd yn cadw llygad barcud ar effaith debygol y rheoliadau ar gapasiti awdurdodau lleol i ddarparu gwasanaethau, yn enwedig yn wyneb y gostyngiadau yn y gyllideb a drafodwyd yn adran 3 o'r atodiad hwn.

9. Symud gwasanaethau o ysbytai i'r gymuned

(Egwyddor: fforddiadwyedd/gwerth am arian)

Dywedodd y Gweinidog wrth y Pwyllgor fod symud gwasanaethau o ofal eilaidd i ofal cymunedol a sylfaenol yn amcan strategol allweddol i Lywodraeth Cymru. Nododd y Gweinidog ei fod yn ystyried a oes modd defnyddio'r cyllid

---

¹⁹ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [HSC\(4\)-24-14 Papur 5 - tystiolaeth ysgrifenedig gan y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog Iechyd](#), 16 Hydref 2014

refeniw ychwanegol gwerth £25 miliwn sydd heb ei ddyrannu ar gyfer gwasanaethau'r GIG ar gyfer 2015–16 i sicrhau cynnydd pellach mewn perthynas â'r nod strategol hwn, er gwaethaf y galwadau eraill ar y swm hwn sydd heb ei ddyrannu ar hyn o bryd.²⁰

Cydnabu'r Gweinidog fod gwasanaethau gofal sylfaenol wedi derbyn llai o arian yn y flwyddyn ariannol 2015–16 fel cyfran o gyfanswm y gyllideb nag yn y blynyddoedd blaenorol, ond nododd yn nhermau arian parod eu bod wedi derbyn mwy o arian nag mewn blynyddoedd blaenorol oherwydd bod mwy o arian wedi cael ei ddyrannu i iechyd a gwasanaethau cymdeithasol nag a wnaed yn y gorffennol. Roedd hefyd yn cydnabod nad oedd symud gwasanaethau o ofal eilaidd i ofal sylfaenol yn dasg hawdd, gan nodi ei bod yn rhaid i'r ysgogiad ar gyfer hyn ddod nid yn unig oddi wrth fyrddau iechyd sy'n ceisio gwthio gwasanaethau o ysbytai i'r gymuned, ond hefyd o'r maes gofal sylfaenol a fydd yn cymryd cyfrifoldeb dros y gwasanaethau hyn.²¹

O ystyried y pwyslais a roddir gan Lywodraeth Cymru ar bwysigrwydd symud gwasanaethau o ysbytai i'r gymuned ar gyfer cynaliadwyedd gwasanaethau, mae'r Pwyllgor yn galw ar Weinidogion i weithio gyda byrddau iechyd i sicrhau bod y newid yn y polisi yn cael ei adlewyrchu gan y newid angenrheidiol mewn cyllidebau.

10. Arbedion effeithlonrwydd

(Egwyddor: fforddiadwyedd/gwerth am arian)

Yn ei dystiolaeth ysgrifenedig i'r Pwyllgor Cyllid, mae Conffederasiwn GIG Cymru yn rhybuddio:

“While the efficiency savings made by the NHS are significant, the annual achievement has been gradually diminishing year on year, a reflection that ‘doing more of the same’ will not deliver the level of cost reductions required to contend with the anticipated increased demands and costs of running NHS services going forward”.²²

Nododd adroddiad diweddar Archwilydd Cyffredinol Cymru *GIG Cymru: Trosolwg o Berfformiad Ariannol a Pherfformiad Gwasanaethau 2013–14*:

---

²⁰ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[para 45\]](#), 16 Hydref 2014

²¹ Ibid, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[paragraffau 143-145\]](#), 16 Hydref 2014

²² Ibid, [FIN \(4\) - 15-16WGDB13 Tystiolaeth ysgrifenedig gan Gonffederasiwn GIG Cymru](#), Medi 2014

"...fod modd adeiladu ar y cynnydd a wnaed hyd yma a nodir gan Ymddiriedolaeth Nuffield a gwella effeithlonrwydd ymhellach ond mae ein dadansoddiad ein hunain yn awgrymu y byddai'n anodd iawn cyflawni'r amcanestyniadau mwy optimistaidd ar gyfer effeithlonrwydd yn y sector aciwt heb newidiadau radical".²³

Derbyniodd y Gweinidog honiad Conffederasiwn GIG Cymru, a ddywedodd fod gwneud arbedion yn anoddach o flwyddyn i flwyddyn gan fod y materion haws wedi eu datrys. Serch hynny, roedd yn credu bod perfformiad cyffredinol GIG Cymru o ran cyflawni'r swm angenrheidiol o arbedion wedi bod yn nodedig. Nododd y Gweinidog, yn y flwyddyn ariannol ddiwethaf, fod GIG Cymru wedi gwneud arbedion effeithlonrwydd o £185 miliwn, sef dim ond £3 miliwn yn llai na'r hyn a gyflawnwyd yn y flwyddyn ariannol flaenorol.²⁴ Rhybuddiodd, fodd bynnag, na ellir disgwyl i bob rhan o'r system ddod o hyd i arbedion yn yr un modd â rhannau eraill o'r system, gan nodi Gwasanaeth Ambiwlans Cymru fel enghraifft. Yn yr achos hwn, eglurodd y Gweinidog fod cyllid cyfalaf ychwanegol ar gael i gynorthwyo ei ymdrechion i sicrhau arbedion drwy wella effeithlonrwydd, er enghraifft, drwy foderneiddio ei fflyd o gerbydau.²⁵

Mae'r Pwyllgor yn cydnabod y gwaith caled sydd wedi cael ei wneud gan GIG Cymru i sicrhau effeithlonrwydd yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae'n parhau i fod yn amlwg, fodd bynnag, bod angen gwneud newidiadau sylweddol i wasanaethau er mwyn cyflawni arbedion y dywed Ymddiriedolaeth Nuffield eu bod yn angenrheidiol er mwyn cynnal gwasanaethau yng Nghymru.

11. Ymglyfreitha a'r gronfa risg

Mae cyfrifon Llywodraeth Cymru ar gyfer 2013-14 yn cynnwys darpariaethau sy'n cydnabod rhwymedigaeth i dalu costau penodol yn y dyfodol. Dengys nodyn 18 fod £593.8 miliwn o'r £605 miliwn mewn darpariaethau Llywodraeth Cymru yn ymwneud â Chronfa Risg Cymru y GIG, sy'n ymwneud yn bennaf â hawliadau am esgeulustod meddygol neu esgeulustod cyflogwyr. Mae hyn wedi cynyddu'n sylweddol o £521 miliwn yn 2012-13.

Yn ystod y sesiwn dystiolaeth, eglurodd swyddogion, o dan reolau archwilio berthnasol, fod angen gwneud darpariaethau yng Nghronfa Risg Cymru, nid

---

²³ Archwilydd Cyffredinol Cymru, [GIG Cymru Trosolwg o Berfformiad Ariannol a Pherfformiad Gwasanaethau 2013-14](#), Hydref 2014

²⁴ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[para 150\]](#), 16 Hydref 2014

²⁵ Ibid, , [Drafft o Gofnod y Trafodion \[paragraffau 151-152\]](#), 16 Hydref 2014

yn unig ar gyfer y flwyddyn gyfredol, ond ar gyfer y dyfodol. Nodwyd bod yr effaith wirioneddol mewn unrhyw flwyddyn ariannol unigol ar gyfer cronfa risg Cymru oddeutu £70 miliwn, sy'n cael ei gynnwys o fewn cyllidebau presennol. Nodwyd bod y swm mwy yn ymwneud â chyfnod o oddeutu degawd.²⁶

Mae'r Pwyllgor yn edrych ymlaen at gael dadansoddiad pellach yn ymwneud â maint a lefel y setliadau yn ystod y flwyddyn a wnaed yn erbyn y gronfa risg yn y blynyddoedd diwethaf, fel y gofynnwyd yn ystod y cyfarfod.

---

²⁶ Cynulliad Cenedlaethol Cymru, [Drafft o Gofnod y Trafodion \[paragraffau 132-133\]](#), 16 Hydref 2014

ATODIAD B - Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Children, Young People and Education Committee

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

David Rees AC
Cadeirydd, Y Pwyllgor Iechyd a Gofal
Cymdeithasol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

15 Hydref 2014

Annwyl David

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2014–15

Ysgrifennodd y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg at y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar 14 Awst i geisio gwybodaeth am y dyraniadau cyllideb o fewn ei bortffolio. Atebodd y Gweinidog ar 2 Hydref.

Cytunodd y Pwyllgor yn ei gyfarfod ar 9 Hydref y dylwn ysgrifennu atoch i dynnu sylw eich Pwyllgor at nifer o faterion sy'n ymwneud ag ymateb y Gweinidog, cyn eich sesiwn graffu gyda'r Gweinidog. Bydd y Pwyllgor, wrth gwrs, yn ysgrifennu at y Gweinidog ar wahân i geisio rhagor o wybodaeth am y materion hyn, ond byddwn yn ddiolchgar pe gallech, os yn bosibl, godi rhai o'r materion hyn gyda'r Gweinidog.

- **£10m ychwanegol ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol:** pa fecanwaith y mae Llywodraeth Cymru wedi'i roi ar waith i sicrhau bod cyfran briodol yn cael ei gwario ar blant;
- **Trosglwyddo £4.6m ar gyfer y Gwasanaethau Integredig Cymorth i Deuluoedd i'r Grant Cynnal Refeniw:** pa gamau diogelu sydd wedi cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod awdurdodau lleol yn gwneud buddsoddiad parhaus yn y rhaglen newydd hon dros gyfnod o amser;

- **£3m ar gyfer gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol:** pa fecanwaith y mae Llywodraeth Cymru wedi'i roi ar waith i sicrhau bod cyfran briodol yn cael ei gwario ar y ddeddfwriaeth fel y mae'n effeithio ar blant a phobl ifanc;
- **Trefniadau ariannu ar gyfer Byrddau Iechyd Lleol:** o gofio bod trefniadau ariannu yn ôl disgresiwn y Bwrdd Iechyd Lleol ac nad oes oedran neilltuo cysylltiedig:
  - Sut y mae Llywodraeth Cymru yn asesu effaith penderfyniadau gwariant y BILL ar iechyd a lles plant;
  - Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o effaith bosibl ar iechyd plant sy'n codi o Adolygiad Adnoddau'r Bwrdd Iechyd Lleol.

Bydd y Pwyllgor hefyd yn ysgrifennu at y Gweinidog ar nifer o faterion.

Yn gywir

Ann Jones AC / AM
Cadeirydd / Chair

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol

Communities, Equality and Local Government Committee

Jane Hutt AC
Y Gweinidog Cyllid a Busnes y
Llywodraeth

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

24 Hydref 2014

Annwyl Weinidog

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, 2015-16

Diolch i chi am ddod i'r Pwyllgor ar 9 Hydref 2014 i ateb cwestiynau ynghylch cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015-16, ac yn benodol ar broses ystyried cydraddoldeb yn y gyllideb.

Hoffai'r Pwyllgor dynnu'ch sylw at y materion isod, ac mae'n edrych ymlaen at gael eich ymateb, lle bo'n briodol, cyn gynted ag y bo modd.

Nodwn fod ystyriaeth y Pwyllgor Cyllid ar y gyllideb ddrafft wedi'i seilio ar bedwar amcan gwaith craffu ariannol, sef fforddiadwyedd; blaenoriaethu; gwerth am arian; a phrosesau'r gyllideb. Rydym wedi defnyddio'r amcanion hyn yn ein hystyriaethau ninnau, lle'r oedd hynny'n briodol. Mae copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon at y Pwyllgor Cyllid i fwydo'u hystyriaeth gyffredinol nhw ar y gyllideb ddrafft ac fe'i cyhoeddir ar ein gwefan ni hefyd.

1. Cyfyngiadau'r gyllideb

Nodwn fod y prif ostyngiadau yn y gwariant y manylir arnyn nhw yn yr Asesiad Effaith Integredig Strategol yn cynnwys gostyngiad sylweddol ar gyfer addysg ar ôl 16, addysg a dewis gyrfa, Rhaglen Cefnogi Pobl a Chymunedau yn Gyntaf. O gofio bod y rhain yn cynnwys meysydd allweddol o wariant ataliol, rydym yn poeni ynglŷn ag effaith y gostyngiadau hyn, yn enwedig felly ar grwpiau sy'n agored i niwed. Yn y cyd-destun hwn, ac oherwydd y cynnydd arwyddocaol mewn cyllid i iechyd a gofal cymdeithasol, rydym yn poeni ei bod yn ymddangos bod blaenoriaeth yn cael ei rhoi i wasanaethau iechyd cyn gwasanaethau atal, megis y Rhaglen Cefnogi Pobl.

Rydym yn poeni ynghylch effaith gyffredinol y gostyngiad o £10 miliwn i'r Rhaglen Cefnogi Pobl, effaith hyn ar gyflawni'r Rhaglen ac ar allu grwpiau sy'n agored i niwed i sicrhau cyngor a chymorth y mae angen dybryd amdanyn nhw. Yn ychwanegol, rydym yn amau nad oes digon o ystyriaeth wedi'i rhoi i'r goblygiadau ynglŷn â chostau gwasanaethau cyhoeddus eraill, gan gynnwys iechyd, yn sgil gostwng cyllid y Rhaglen. Gan hynny, byddem yn croesawu rhagor o fanylion gennyhych am unrhyw ddadansoddiad o'r costau a'r buddion a wnaed er mwyn bwydo'r penderfyniad i leihau cyllid y Rhaglen Cefnogi Pobl. Yn gysylltiedig â hyn, nodwn eich bod yn bwriadu gwneud asesiad o effaith y gostyngiad ariannol hwn ac fe fyddem yn croesawu manylion am hyn cyn gynted ag y byddant ar gael.

Yn ystod y sesiwn tystiolaeth, dywedasoeh fod codi lefelau sgiliau gweithlu Cymru yn allweddol o ran eich uchelgais o drechu tlodi. Er gwaethaf yr haerriad hwnnw, mae cyllid i addysg ar ôl 16 ac i Gyrfa Cymru wedi cael ei leihau. Rydym yn poeni y gallai'r gostyngiad yn yr arian hwn beri rhagor o anfantais i grwpiau sy'n cynnwys NEETs, grwpiau du a lleiafrifoedd ethnig a phobl anabl, sydd eisoes yn wynebu risg uwch o dlodi.

2. Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb (BAGE) a'r Asesiad Effaith Integredig Strategol (SIIA)

Gwyddom fod Grŵp Cynghorol y Gyllideb ar Gydraddoldeb (BAGE) yn bodoli ers dwy flynedd bellach a'i fod, yn ôl eich tystiolaeth chi, wedi bod yn bur ddylanwadol yn barod, er na fydech chi o reidrwydd yn cael eich llywio gan y Grŵp. Gan hynny, rydym yn aneglur ynghylch rôl BAGE. Byddem yn croesawu rhagor o wybodaeth am ei rôl, ac yn enwedig i ba raddau y gall BAGE ddylanwadu ar ddatblygiadau yn y gyllideb ddrafft a'i effaith ar benderfyniadau ar y gyllideb derfynol ar draws portffolios Llywodraeth Cymru. Fel y cytunwyd yn y cyfarfod, fe fydden ni hefyd yn hoffi cael cofnodion holl gyfarfodydd BAGE, gan gynnwys y cyfarfod ar 23 Hydref pryd y deallwn y bydd y Grŵp yn cyfarfod i drafod cyllideb ddrafft 2015-16.

Rydym yn croesawu'r ffaith bod yr Asesiad Effaith Integredig Strategol (SIIA) cyntaf wedi'i gyhoeddi ac yn croesawu'r camau rydych chi wedi'u cymryd i wella'r broses o asesu effeithiau. Credwn fod yna gyfle i BAGE chwarae rhan fwy dylanwadol yn natblygiad yr SIIA, gan ddarparu dadansoddiad beirniadol o'r gyllideb ddrafft. Byddem yn hoffi ichi ystyried hynny cyn y gyllideb nesaf ac adrodd yn ôl inni ar ganlyniad eich ystyriaethau.

Yn olaf, hoffem hefyd ichi ystyried a oes yna le i BAGE wrth gydgasglu ac asesu asesiadau cyllidebau'r awdurdodau lleol, gyda golwg ar ddod o hyd i effaith gronol penderfyniadau ar gyllidebau ar grwpiau penodol ac adrodd yn ôl inni ar hyn.

Yn gywir

A handwritten signature in cursive script that reads "Christine Chapman".

Christine Chapman AC / AM

Cadeirydd / Chair

cc Jocelyn Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a
Llywodraeth Leol

Communities, Equality and Local Government
Committee

Leighton Andrews AC
Y Gweinidog Gwasanaethau Cyhoeddus

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

24 Hydref 2014

Annwyl Weinidog

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, 2015-16

Diolch i chi am ddod i'r Pwyllgor ar 9 Hydref 2014 i ateb cwestiynau ynghylch cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015-16 ynglŷn â llywodraeth leol.

Hoffai'r Pwyllgor dynnu'ch sylw at y materion isod, ac mae'n edrych ymlaen at gael eich ymateb, lle bo'n briodol, cyn gynted ag y bo modd.

Nodwn fod ystyriaeth y Pwyllgor Cyllid ar y gyllideb ddrafft wedi'i seilio ar bedwar amcan gwaith craffu ariannol, sef fforddiadwyedd; blaenoriaethu; gwerth am arian; a phrosesau'r gyllideb. Rydym wedi defnyddio'r amcanion hyn yn ein hystyriaethau ninnau, lle'r oedd hynny'n briodol. Mae copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon at y Pwyllgor Cyllid i fwydo'u hystyriaeth gyffredinol nhw ar y gyllideb ddrafft ac fe'i cyhoeddir ar ein gwefan ni hefyd.

Y blaenoriaethau cyffredinol a gwariant ataliol

Nodwn y gostyngiad yng nghyfanswm y cyllid ar gyfer Prif Grŵp Gwariant (MEG) Llywodraeth Leol rhwng 2014-15 a 2015-16 o £192.6 miliwn, sy'n cyfateb i 4.2 y cant yn nhermau arian parod a 5.7 y cant mewn termau real. Rydym yn cydnabod bod rhyw lefel o ostyngiad ariannol yn anochel yng nghyd-destun y cyfyngiadau ariannol presennol, ond rydym yn poeni ynghylch graddfa'r gostyngiad arfaethedig.

Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg / We welcome correspondence in both English and Welsh
Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol / Communities, Equality and Local Government Committee
Gwasanaeth y Pwyllgorau / Committee Service
Ffôn / Tel : 029 2089 8429
Ebost / Email : CELG.Committee@wales.gov.uk

Nodwn eich barn nad oes modd osgoi gostyngiad sylweddol yng nghyllideb llywodraeth leol a bod gostyngiadau ar draws portffolios y Gweinidogion yn amhosibl eu hosgoi yn gyffredinol. Er gwaethaf eich haerriad, rydym yn gwybod nad yw'r MEG lechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gweld gostyngiad ond ei fod yn hytrach wedi cael dyraniad ychwanegol o £225.7 miliwn yn 2015-16 (3.5 y cant).

Byddwch yn gwybod bod Llywodraeth Cymru wedi cyfeirio at yr angen i fynd i'r afael â phwysau yn y gwasanaeth iechyd fel rheswm dros lefel y toriadau yng nghyllideb llywodraeth leol. Er y gallai hynny fod yn wir, mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ac eraill wedi haeru bod gwasanaethau llywodraeth leol, a gwasanaethau cymdeithasol yn benodol, o dan bwysau tebyg. Nid ydym yn dadlau ynglŷn â manteision gwario ar iechyd, ond rydym yn poeni nad yw Llywodraeth Cymru wedi dangos yn ddigon da sut mae'n arddel ymagwedd strategol at gyllidebu, yn enwedig felly o ran gwariant ataliol.

Rydym yn rhannu'ch barn chi bod cyllid i lywodraeth leol er mwyn cefnogi cymunedau a gwasanaethau lleol yn chwarae rhan allweddol o ran gwariant ataliol. Rydym yn poeni felly, o gofio graddfa'r gostyngiad yng nghyllid llywodraeth leol, y bydd llawer o'r gwasanaethau hyn yn dioddef yn ddiostur, gan gynnwys y rhai sydd o ran eu natur yn ataliol.

Blaengynllunio

Yn eich tystiolaeth, dywedasoich fod llywodraeth leol yng Nghymru, yn ystod y tair blynedd cyntaf ar ôl Adolygiad Gwariant 2010, wedi cael ei hamddiffyn rhag y toriadau gwaethaf mewn arian cyhoeddus. Dywedasoich hefyd ei bod wedi cael ei gwneud yn glir i lywodraeth leol mai galluogi llywodraeth leol i ailfeddwl a diwygio gwasanaethau er mwyn paratoi at heriau'r dyfodol oedd bwriad yr amddiffyniad hwnnw.

Er ein bod yn cydnabod yr uchod, rydym yn ymwybodol bod y gostyngiad yng nghyllideb llywodraeth leol gryn dipyn yn fwy na'r hyn a nodwyd yn ffigurau dangosol 2015-16. Mae hyn wedi bod yn wir ddwy flynedd o'r bron. Dywedasoich wrthym fod eich rhagflaenydd wedi rhybuddio llywodraeth leol ym mis Mehefin y gallen nhw ddisgwyl gweld setliad anodd iawn. Serch hynny, mae Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi codi pryder bod cynlluniau ariannol cadarn yn amhosibl pan nad oes modd dibynnu ar y ffigurau dangosol a bod graddfa'r gostyngiadau yn gwaethygu hyn ymhellach. Gan hynny, rydym yn poeni am lefel yr amrywio rhwng dyraniadau dangosol llywodraeth leol a'u dyraniadau gwirioneddol, ac ar ba sail y mae hyn yn galluogi'r awdurdodau lleol i gynllunio'n effeithiol yn y tymor canolig.

Diwygio llywodraeth leol

O gofio arwyddocâd y diwygio arfaethedig ym maes llywodraeth leol a'i oblygiadau posibl o ran cyflawni gwasanaethau llywodraeth leol yn y dyfodol, nid yw'n syndod bod y gwaith diwygio a'r uniadau arfaethedig wedi bod yn rhan o'n hystyriaethau ni.

Nodwn y gwahaniaethau yn yr amcangyfrifon o gostau'r uniadau arfaethedig ymysg yr awdurdodau lleol a ddarparwyd gan Gomisiwn Williams a chan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru. Gwyddom nad yw Llywodraeth Cymru wedi rhoi ei hamcangyfrif hithau eto. Credwn y byddai'r penderfyniad i fwrw ymlaen â'r rhaglen o uniadau wedi bod yn well o'i seilio ar ddadansoddiad cynhwysfawr a chadarn o'r costau a'r buddion, gyda golwg ar ddangos sut y bydd y rhaglen yn cynnig gwerth am arian i ddinasyddion Cymru. Er hynny, rydym yn cydnabod y ceir cyfleoedd i ystyried y materion hyn fel rhan o'r gwaith craffu ehangach ar y Bil arfaethedig a fydd yn rhoi'r rhaglen uno ar waith. Rydym yn disgwyl yn eiddgar am weld yr Aseiad Effaith Rheoliadol (RIA) drafft yn cael ei gyhoeddi i gyd-fynd â'r Bil. Wrth edrych ymlaen, byddem yn disgwyl i'r pwyllgor yn y Cynulliad a fydd yn gyfrifol am ystyriaethau Cyfnod 1 ar y Bil ar ôl iddo gael ei gyflwyno roi ystyriaeth lawn i'r RIA fel rhan o'r broses graffu.

Rydym yn cydnabod y gwaith sydd eisoes ar y gweill i baratoi at y diwygio a bod yr awdurdodau lleol wrthi'n ystyried a ddylid manteisio ar uniadau gwirfoddol cyn i'r brif raglen uno gael ei chyflwyno. Roedd yn dda gennym glywed bod adnoddau ar gael i helpu uniadau gwirfoddol, er ein bod wedi'n siomi nad oeddech yn fodlon rhoi ffigurau penodol inni. Dywedasoch ei bod yn fwriad gennych, ar ôl i'r cynigion ar gyfer uniadau gwirfoddol ddod i law, ymgymryd ag aseuadau fesul achos o'r hyn a allai fod yn angenrheidiol a'r hyn y gallai fod yn ymarferol ichi ei gefnogi ac y byddech yn disgwyl trafod hynny gyda'r Gweinidog Cyllid yn y dyfodol. **Hoffem ichi roi rhagor o fanylion, ar y cyfle cyntaf sydd ar gael, o'r trefniadau ariannol yr ydych yn bwriadu eu sefydlu i roi cymhellion i'r awdurdodau uno o'u gwirfodd. Byddem hefyd yn hoffi cael manylion unrhyw gymhellion eraill yr ydych yn fodlon eu cynnig i'r awdurdodau lleol fel rhan o'r broses uno wirfoddol.**

Ar bwynt mwy cyffredinol, gofynnodd y Pwyllgor ichi egluro goblygiadau'r rhaglen uno ar gyfer partneriaethau sydd wedi'u sefydlu a gweithgareddau cydweithredol sy'n digwydd y tu allan i fap arfaethedig yr awdurdodau unedig a argymhellwyd gan Gomisiwn Williams ("map Williams"). Dywedasoch nad oedd o reidrwydd yn wir y byddai angen i gydweithredu ddod i ben yng nghyd-destun set o uniadau ar sail ôl troed Williams. Rydym yn croesawu'r sicrwydd hwn ac yn credu ei bod yn bwysig sicrhau, lle mae partneriaethau a chydweithredu llwyddiannus yn bodoli, fod yr awdurdodau'n gallu eu cadw. Gan hynny, **byddem yn croesawu rhagor o fanylion gennych am sut rydych yn rhag-weld y bydd hyn yn gweithio'n ymarferol.**

Y dreth gyngor

Rydym yn ymwybodol bod cynghorau Cymru wedi gosod cynnydd o 4.2 y cant ar gyfartaledd yng nghyfradd y dreth gyngor leol yn y flwyddyn ariannol bresennol. O gofio'r gostyngiad sylweddol yng nghyllid llywodraeth leol a'r pwysau parhaus sy'n wynebu'r sector, mae rhagor o gynnydd yn y dreth gyngor yn y mwyafrif o'r awdurdodau yn anochel yn 2015-16. Cyn hyn rydych chi wedi dweud y bydd y cyllid i gefnogi cynlluniau lleihau'r dreth gyngor ar gyfer 2015-16 yn aros yn ddigyfnewid, sef £22 miliwn. Deallwn y bydd disgwyl i'r awdurdodau wneud iawn am y diffyg cynyddol, yn unol â'r trefniadau presennol, sy'n golygu rhagor o bwysau ariannol eto ar lywodraeth leol.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Christine Chapman". The script is cursive and fluid, with the first name "Christine" written in a larger, more prominent hand than the surname "Chapman".

Christine Chapman AC / AM

Cadeirydd / Chair

cc Jocelyn Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a
Llywodraeth Leol

Communities, Equality and Local Government
Committee

Lesley Griffiths AC
Y Gweinidog Cymunedau a Threchu
Tlodi

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

24 Hydref 2014

Annwyl Weinidog

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, 2015-16

Diolch i chi am ddod i'r Pwyllgor ar 9 Hydref 2014 i ateb cwestiynau ynghylch cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2015-16.

Hoffai'r Pwyllgor dynnu'ch sylw at y materion isod, ac mae'n edrych ymlaen at gael eich ymateb, lle bo'n briodol, cyn gynted ag y bo modd.

Nodwn fod ystyriaeth y Pwyllgor Cyllid ar y gyllideb ddrafft wedi'i seilio ar bedwar amcan gwaith craffu ariannol, sef fforddiadwyedd; blaenoriaethu; gwerth am arian; a phrosesau'r gyllideb. Rydym wedi defnyddio'r amcanion hyn yn ein hystyriaethau ninnau, lle'r oedd hynny'n briodol. Mae copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon at y Pwyllgor Cyllid i fwydo'u hystyriaeth gyffredinol nhw ar y gyllideb ddrafft ac fe'i cyhoeddir ar ein gwefan ni hefyd.

Trechu tlodi

Rydym yn credu ei bod yn bwysig gweld cysylltiadau clir rhwng dyraniadau yn y gyllideb a'r Cynllun Gweithredu ar gyfer Trechu Tlodi (TPAP). Nodwn eich haerriad bod y cyfraniad at Drechu Tlodi yn un ffactor pendant wrth benderfynu ar y newidiadau a oedd i'w gwneud rhwng y gyllideb ddangosol ar gyfer 2015-16 a'r gyllideb ddrafft a bod cyllidebau wedi'u diogelu o ran y rhaglenni sy'n cyfrannu at

Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg / We welcome correspondence in both English and Welsh
Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol / Communities, Equality and Local Government Committee
Gwasanaeth y Pwyllgorau Polisi a Deddfwriaeth/
Policy and Legislation Committee Service
Ffôn / Tel : 0292089 8032

yr agenda gwrthdlodi gymaint â phosibl. Er ein bod yn croesawu hyn, rydym yn ymwybodol o ostyngiadau yn y dyraniadau yn y gyllideb ar draws portffolios y Gweinidogion a allai gael effaith ar gyflawni'r Cynllun Gweithredu. Y gostyngiad amlycaf ymysg y rhain yw'r gostyngiad yng nghyllid Cymunedau yn Gyntaf, sy'n un o'r rhaglenni allweddol yn y Cynllun Gweithredu.

Gwyddom fod yna adroddiad blynyddol ar gynnydd tuag at gyflawni'r Cynllun Gweithredu. Gobeithio y bydd yn ddefnyddiol fel ffordd i helpu i fonitro effaith penderfyniadau ynghylch y gyllideb ar y cynnydd ac rydym yn bwriadu monitro hyn drwy waith craffu yn ystod y flwyddyn.

Cymunedau yn Gyntaf

Roedd y Pwyllgor yn awyddus i weld cysylltiad pendant rhwng buddsoddi yn rhaglen Cymunedau yn Gyntaf a deilliannau clir, mesuradwy, er mwyn i werth am arian gael ei ddangos.

Mae'r angen am waith monitro effeithiol ar sut mae cyllid y rhaglen Cymunedau yn Gyntaf yn cael ei wario, ac am ddeilliannau clir a mesuradwy, wedi bod yn thema barhaus yn ein hystyriaethau ni ar y rhaglen. Mae hyn yn ganolog yng nghyd-destun y cyfyngiadau ariannol presennol, pan fo'n fwyfwy pwysig dangos gwerth am arian.

Gwyddom fod y Fframwaith Deilliannau a'r mesurau perfformiad wedi'u cytuno a'u bod yn cael eu defnyddio ar hyn o bryd i fesur cynnydd. Rhoddodd eich rhagflaenydd wybodaeth berfformiad inni a oedd wedi'i seilio ar nifer yr ymyriadau, ond nid ydym yn glir sut mae'r data hwn yn cael ei ddefnyddio i fesur effeithiolrwydd y rhaglen. Gan hynny, byddem yn croesawu rhagor o eglurhad ar sut mae'r rhaglen yn cael ei monitro, nid yn unig yn nhermau nifer yr ymyriadau ond o ran ansawdd y deilliannau.

O'r 100 o ddangosyddion perfformiad ar gyfer y rhaglen, dywedasoch wrthym fod yna 20 o ddangosyddion allweddol sy'n mesur y deilliannau caletaf a bod cais wedi'i wneud i glystyrau Cymunedau yn Gyntaf ganolbwyntio ar y rhain. Cytunasoch y byddech yn rhoi'r dangosyddion allweddol hyn inni pan fydden nhw ar gael.

Dywedasoch hefyd fod y gwaith monitro'n cael ei fireinio ymhellach er mwyn cysoni'r mesuriadau perfformiad ar draws Cymunedau yn Gyntaf, Teuluoedd yn Gyntaf a Dechrau'n Deg. Hoffem ichi adrodd yn ôl ar ganlyniad y gwaith hwn.

Yn sgil ein hystyriaeth ar gyllideb y llynedd pan gododd y Pwyllgor bryderon gyda'ch rhagflaenydd ynghylch diffyg gwaith monitro a chloriannu ar y rhaglen, dywedwyd wrthym y byddai adroddiad cloriannu ynghylch rhaglen ddiwygiedig Cymunedau yn Gyntaf ar gael ym mis Gorffennaf 2014. Hoffem gael gwybodaeth am ganlyniad y gwaith cloriannu hwn cyn gynted â phosibl.

Cefnogi Pobl a digartrefedd

Rydym yn poeni ynghylch y gostyngiad cyffredinol o £10 miliwn i'r Rhaglen Cefnogi Pobl, ac yn enwedig yr effaith y gallai'r gostyngiad hwn mewn gwariant ataliol ei chreu ar ddigartrefedd. Mae hyn yn cyd-fynd â chynnydd yn y dyraniad yn y gyllideb ar gyfer Digartrefedd, sy'n cynnwys £4.9 miliwn i helpu i roi'r darpariaethau ynghylch digartrefedd yn Neddf Tai (Cymru) 2014 ar waith. Nodwn haerid eich swyddog y byddai trefnu blaenoriaethau atal digartrefedd fel hyn yn arwain at fanteision hirdymor "that were worth taking that short-term hit [...] on the budget more generally". Er hynny, rydym yn dal yn bryderus y gallai'r gostyngiad mewn maes allweddol mewn gwariant ataliol negyddu unrhyw fantais bosibl a allai godi o'r cynnydd yn y cyllid ar gyfer atal digartrefedd.

Nodwn fod yr awdurdodau lleol a Bwrdd Cynghori Cenedlaethol Cefnogi Pobl yn paratoi i ymdrin â chanlyniadau'r gostyngiad yn y gyllideb. Rydym yn croesawu'ch ymrwymiad i gyhoeddi gwybodaeth am yr archwiliadau unigol o wasanaethau Cefnogi Pobl ac ar arolwg hydredol Cefnogi Pobl sy'n edrych ar effeithiau'r rhaglen yn y tymor hirach. Hoffem ichi roi'r wybodaeth hon inni maes o law.

Y Cyflenwad Tai

Rhoddodd y Pwyllgor groeso i'r adolygiad o'r Grant Tai Cymdeithasol sydd newydd ddechrau ac a ddylai wella effeithlonrwydd proses y grant. Mae'r Pwyllgor yn gweld buddsoddiadau cyfalaf mewn tai fel cyfle, nid yn unig i sicrhau rhagor o dai fforddiadwy, ond i sicrhau manteision sylweddol i gymunedau, a nododd fod Gwerth Cymru'n cael ei ddefnyddio fel ffordd i fesur hyn. Yn fwy cyffredinol, mae'r Pwyllgor yn gweld cyfle i integreiddio tai a gwaith adfywio cymunedol â rhaglen adfywio Lleuedd Llewyrchus Llawn Addewid.

Nododd y Pwyllgor yr wybodaeth fonitro reolaidd sy'n dod i law ar gynllun Cymorth i Brynu - Cymru, a'r archwiliad blynyddol, yn ogystal ag arfarniad allanol arfaethedig.

Troi Tai'n Gartrefi

Rydym yn croesawu llwyddiant cynllun Troi Tai'n Gartrefi a'r cynnydd arwyddocaol sydd wedi'i wneud hyd yn hyn tuag at y targed o aildechrau defnyddio 5,000 o safleoedd gwag. Rydyn ni hefyd yn croesawu'r £10 miliwn ychwanegol i'r cynllun yn 2015-16, y dywedasoeh ei fod yn cael ei ddarparu er mwyn ateb y cynnydd yn y galw am fenthyciadau yn sgil llwyddiant y cynllun.

Dyweddodd eich swyddog fod arfarniad o'r cynllun wedi dechrau. Rydym yn croesawu'r bwriad y dylai'r arfarniad gynnwys ystyried a ddylai fod yn ofynnol i landlordiaid eiddo ar rent sydd wedi elwa o'r cynllun godi rhent fforddiadwy. Hoffem gael manylion canlyniad yr arfarniad cyn gynted ag y byddant ar gael.

Nodwn nad yw'r cynllun ar gael i berchen-feddianwyr. Credwn y byddai'n dda ymestyn y cynllun i berchen-feddianwyr o dan amgylchiadau penodol. Rydym yn croesawu'ch ymrwymiad i ystyried y mater ac yn gofyn ichi adrodd yn ôl ar ganlyniad eich ystyriaethau ar y cyfle cyntaf.

Addasu a thrwsio cartrefi

Rydyn ni, a'n rhagflaenwyr, wedi ymddiddori'n fawr mewn gwaith i addasu cartrefi dros nifer o flynyddoedd, yn fwyaf diweddar yn ein hadroddiad ym mis Gorffennaf 2013. Nodwn fod adolygiad Llywodraeth Cymru ei hun ar fin cyflwyno adroddiad cyn hir a'ch bod chi wedi dweud y caiff unrhyw fân newidiadau yn y system addasu eu gwneud drwy gyfrwng eich cyllideb adrannol gan nad oes dyraniad penodol wedi'i wneud at y diben. Byddwn yn disgwyl cael canlyniadau'r adolygiad er mwyn gweld a oes yna oblygiadau ariannol.

Nododd y Pwyllgor gyfnod peilot y cynllun Benthyciadau Gwella Cartrefi, a fydd yn targedu pobl sy'n agored i niwed, gan gynnwys pobl hŷn, y mae arnyn nhw angen cymorth ynglŷn â gwaith trwsio, â diddordeb.

Rydym yn bwriadu monitro'r ddau faes uchod yn ofalus i sicrhau bod gwerth am arian yn cael ei sicrhau.

Yn gywir

Christine Chapman AC / AM
Cadeirydd / Chair

Cc. Jocelyn Davies AC, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid

Y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a
Llywodraeth Leol

Communities, Equality and Local Government
Committee

Ken Skates AC
Y Dirprwy Weinidog Diwylliant,
Chwaraeon a Thwristiaeth

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

24 Hydref 2014

Annwyl Weinidog

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru, 2015-16

Diolch i chi am ddod i'r Pwyllgor ar 9 Hydref 2014 i ateb cwestiynau ynghylch cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ynglŷn â diwylliant a chwaraeon ar gyfer 2015-16.

Hoffai'r Pwyllgor dynnu'ch sylw at y materion isod, ac mae'n edrych ymlaen at gael eich ymateb, lle bo'n briodol, cyn gynted ag y bo modd.

Nodwn fod ystyriaeth y Pwyllgor Cyllid ar y gyllideb ddrafft wedi'i seilio ar bedwar amcan gwaith craffu ariannol, sef fforddiadwyedd; blaenoriaethu; gwerth am arian; a phrosesau'r gyllideb. Rydym wedi defnyddio'r amcanion hyn yn ein hystyriaethau ninnau, lle'r oedd hynny'n briodol. Mae copi o'r llythyr hwn yn cael ei anfon at y Pwyllgor Cyllid i fwydo'u hystyriaeth gyffredinol nhw ar y gyllideb ddrafft ac fe'i cyhoeddir ar ein gwefan ni hefyd.

Croesewir gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg / We welcome correspondence in both English and Welsh
Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a Llywodraeth Leol / Communities, Equality and Local Government Committee
Gwasanaeth y Pwyllgorau Polisi a Deddfwriaeth/ Policy and Legislation Committee Service
Ffôn / Tel : 0292089 8032

1. Y blaenoriaethau cyffredinol

Nodwn y gostyngiadau yn y gyllideb ddrafft yn y cyllid i Feysydd Rhaglenni Gwariant sector y celfyddydau, amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd a'r cyfryngau a chyhoeddi. Rydym yn ymwybodol bod gostyngiadau ariannol yn anochel yng nghyd-destun y cyfyngiadau ariannol presennol, ond mae gennyn ni bryderon ynghylch effaith y gostyngiadau hyn ar gyfranogiad grwpiau difreintiedig mewn diwylliant a threftadaeth.

Rydym yn credu y dylai dealltwriaeth o effeithiau posibl newidiadau arfaethedig mewn cyllid fod yn rhan hanfodol o broses cynllunio'r gyllideb. Gan hynny, dylai Llywodraeth Cymru wneud asesiad o'r effeithiau hyn cyn i benderfyniadau ar y gyllideb gael eu gwneud. Yn erbyn y cefndir hwn, calondid i ni oedd clywed gennych fod y broses benderfynu yn un "strwythuredig iawn" ac yn cynnwys ymgynghori helaeth â'r holl gyrff sy'n cael eu noddi. Dywedasochn fod y gyrff i gyd wedi cael cais am wybodaeth wedi'i seilio ar senarios ar gyfer gostwng eu cyllidebau, gan nodi beth fyddai'r effeithiau, gan gynnwys effeithiau ar gyflawni'r Rhaglen Lywodraethu ac ystyriaethau ynglŷn â chydaddoldeb. Rhoddodd eich swyddog enghraifft bendant o fan lle'r oedd y broses hon wedi helpu i lunio'ch penderfyniad i beidio â lleihau cyllid y Llyfrgell Genedlaethol ymhellach.

2. Sector y celfyddydau

Nodwn fod Maes Rhaglen Gwariant sector y celfyddydau wedi'i leihau o £33.8 miliwn yn 2014-15 i £32.9 miliwn yn 2015-16, sef gostyngiad o 4.1% mewn termau real. Mae gennyn ni bryderon am effaith y gostyngiad hwn, yn enwedig felly y gostyngiad yng nghyllid Cyngor Celfyddydau Cymru, ar lefelau cyfranogi ymysg y grwpiau mwyaf agored i niwed, megis pobl ag anableddau a'r grwpiau sosio-economaid isaf. Wrth geisio ymateb i'r mater hwn, dywedasochn wrthym nad oedd y gydberthynas rhwng cyfranogi a refeniw yn glir, a bod yna gysylltiad rhwng lefelau cyfranogi a nifer fawr o ffactorau eraill. Gwnaethoch haerid y byddai gwaith sy'n deillio o'r adolygiadau diweddar ar Ddiwylliant a Thlodi, a'r Celfyddydau mewn Addysg, yn helpu i ddenu ac ennyn diddordeb cyfranogwyr newydd, gan gynnwys pobl ifanc a theuluoedd. Rydym yn disgwyl yn eiddgar am y gwaith hwn a byddwn yn dymuno mynd ar ôl y cynnydd ynglŷn â'r mater fel rhan o'n gwaith craffu yn ystod y flwyddyn.

Dywedasochn hefyd y byddai llythyr cylch gorchwyl Cyngor y Celfyddydau yn ailadrodd blaenoriaethau'r Llywodraeth er mwyn sicrhau eich bod yn milwrio yn erbyn effeithiau andwyol ar grwpiau a oedd yn agored i niwed.

Mae dogfen Naratif y Gyllideb Ddrafft yn dweud bod cyllid ychwanegol wedi'i roi i Celfyddydau a Busnes Cymru o'r gyllideb Economi, Gwyddoniaeth a Thrafnidiaeth er mwyn iddyn nhw annog y gymuned fusnes i fuddsoddi yn y celfyddydau ac i helpu sector y celfyddydau i ddod yn fwy cynaliadwy gan ganolbwyntio'n fwy ar fusnes. Dywedasochn fod Celfyddydau a Busnes Cymru wrthi'n rhoi'r dangosyddion perfformiad allweddol ichi i ddisgrifio'r hyn y maen nhw'n bwriadu ei gyflawni â'r cyllid hwn. Byddem yn ddiolchgar am gael gweld y rhain maes o law.

3. Amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd

Nodwn fod Maes Rhaglen Gwariant amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd wedi'i leihau o £44.4 miliwn yn 2014-15 i £40.9 miliwn yn 2015-16, sef gostyngiad o 9.3 % mewn termau real. Gan gymryd y gostyngiad yn y grant cymorth refeniw i ystyriaeth, mae gennyn ni bryderon ynghylch effaith y gostyngiad yng nghyllid CyMAL o ryw 12-13 y cant ar y cymorth y mae'r awdurdodau lleol yn ei roi i'w llyfrgelloedd.

I fynd i'r afael â hyn, dywedodd eich swyddog wrthym y byddai ystyriaeth yn cael ei rhoi i gydleoli rhai llyfrgelloedd er mwyn cynnal niferoedd yr ymwelwyr yn sector y llyfrgelloedd, a'u codi, gobeithio. Yn ychwanegol, dywedasoch chithau mai parhau i helpu cynghorau lleol i "ail-becynnu" eu gwasanaethau llyfrgelloedd, lle'r oedd hynny'n bosibl, fyddai rhan fawr o waith CyMAL y flwyddyn nesaf.

Rydym yn edrych ymlaen at yr adroddiad sydd yn yr arfaeth ar yr Adolygiad Arbenigol o Lyfrgelloedd Cyhoeddus yng Nghymru ac at eich ymateb chi i'n hadroddiad. Nodwn fod CyMAL wrthi'n casglu gwybodaeth am sefyllfa ariannol gyfredol yr awdurdodau lleol o ran amgueddfeydd, llyfrgelloedd ac archifau. Byddem yn hoffi ichi roi manylion inni am hyn, ac am sut y bydd hyn yn dylanwadu ar ddyraniadau cyllideb a pholisi Llywodraeth Cymru.

4. Yr amgylchedd hanesyddol a naturiol

Dywedasoch wrthym fod y gostyngiad yn y dyraniad i Faes Rhaglen Gwariant yr amgylchedd hanesyddol a naturiol yn adlewyrchu'r uchelgais y dylai incwm Cadw gynyddu o ganlyniad i gynnydd a ragwelir yn nifer yr ymwelwyr. Dywedasoch hefyd eich bod yn bwriadu edrych ar roddion digidol mewn safleoedd di-staff y caniateir ymweld â nhw'n ddi-dâl, a hynny fel ffordd i gynyddu'r derbyniadau refeniw. Hoffem gael rhagor o fanylion y gwaith hwn wrth iddo fynd yn ei flaen.

Dywedasoch eich bod yn credu y gallai safleoedd Cadw ddenu rhagor o ymwelwyr o blith grwpiau difreintiedig, er gwaethaf y gostyngiad yn y cyllid, a hynny o ganlyniad i waith a fyddai'n deillio o'r adolygiadau o Ddiwylliant a Thlodi a'r Celfyddydau mewn Addysg yn benodol. Dywedasoch hefyd fod cynllun Drysau Agored a phrisiau mynediad fforddiadwy i safleoedd Cadw yn chwarae rhan bwysig mewn ehangu mynediad. Byddem yn ddiolchgar am gael cadarnhad o sut mae'r gyllideb ddrafft yn darparu ar gyfer y cynlluniau hyn.

Rydym yn falch o glywed bod trefniadau wedi'u gwneud i fonitro ymwelwyr â safleoedd Cadw yn ôl grwpiau sosio-economaidd. Rydym yn gofyn am eglurhad a fydd y data sydd ar gael yn cael ei ddefnyddio i fonitro effaith newidiadau yng nghyllid Cadw ar niferoedd ymwelwyr fesul grŵp sosio-economaidd, ac os felly, sut.

5. Y cyfryngau a chyhoeddi

Nodwn mai dyma'r ail flwyddyn y mae cyllid Cyngor Llyfrau Cymru wedi'i ostwng a bod y gostyngiad arfaethedig yn £100,000 yn fwy na'r hyn a nodwyd yn ffigurau dangosol 2015-16. Er ichi gydnabod bod hyn yn her o bwys i'r Cyngor Llyfrau,

rhoesoch haeriad eich bod yn hyderus y byddai'n dal yn gallu cefnogi'r diwydiant cyhoeddi yn y ddwy iaith. Byddem yn croesawu eglurhad o'r seiliau y gwnaethoch yr haeriad arnyn nhw.

Dywedodd eich swyddog eich bod wedi trafod blaenoriaethau gyda'r Cyngor Llyfrau ac y byddech yn cynnal rhagor o drafodaethau am sut y byddai'n ymdopi o ran lleihau effaith gwasanaethau. Byddai'r rhain yn cael eu hadlewyrchu yn Llythyr Cylch Gorchwyl y Cyngor Llyfrau ar gyfer 2015-16. Ar nodyn tebyg, cytunasoch y byddech yn rhoi manylion inni am y newidiadau yn y weithdrefn gomisiynu.

6. Chwaraeon a gweithgarwch corfforol

Gwyddom fod Llywodraeth Cymru, yn y diweddariad diwethaf ar y *Rhaglen Lywodraethu*, wedi cydnabod bod angen gwneud mwy i gynyddu gweithgarwch corfforol. Gwyddom hefyd am y gostyngiadau arwyddocaol yng nghyllid llywodraeth leol a goblygiadau'r gostyngiadau hyn o ran darparu gwasanaethau anstatudol, megis cyfleusterau hamdden. Gan gymryd y rhain i ystyriaeth, mae gennyn ni bryderon am y gostyngiad mewn refeniw i'r Maes Rhaglen Gwariant chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

Dywedasoch wrthym eich bod wrthi'n datblygu pecyn cymorth ar-lein i awdurdodau lleol a grwpiau cymunedol, gan anelu at roi'r wybodaeth a'r cymorth yr oedd eu hangen i gynnal cyfleusterau chwaraeon a hamdden. Rydym yn edrych ymlaen at weld y pecyn yn cael ei gyhoeddi a byddem yn croesawu gwybodaeth am sut rydych chi'n bwriadu monitro defnydd ac effeithiolrwydd y pecyn.

Yn olaf, hoffem gael ffigurau ar y gwahaniaeth rhwng y ddau ryw o ran y cyfraddau cyfranogi mewn chwaraeon ac o ran y gwariant ar chwaraeon.

Yn gywir

Christine Chapman AC / AM

Cadeirydd / Chair

cc Jocelyn Davies AM, Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid